TILSTÅELSESRABAT

EFTER STRAFFELOVENS § 82, STK. 1, NR. 9

Udarbejdet af
Øznur Inekci

Vejledt af
Birgit Feldtmann

Titelblad

Dansk titel:	Tilståelsesrabat efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9
Engelsk titel:	Mitigation of sentence due to a confession according to section 82(1)(9) of the Danish Criminal Code
Fagområde:	Strafferet og straffeproces
Forfatter:	Øznur Inekci
Vejleder:	Birgit Feldtmann
Studieretning:	Jura, 10. semester
Fagmodul:	Kandidatspeciale (30 ECTS)
Omfang:	58 normalsider og 138.524 anslag
Afleveringsdato:	Den 13. maj 2026
Uddannelsessted:	Aalborg Universitet

Abstract

This thesis examines the legal basis for mitigation of sentence due to a confession and the courts' application of section 82(1)(9) of the Danish Criminal Code following the legislative amendment enacted by Act No. 661 of 11 June 2024. The amendment, introduced through Bill No. 115 of 28 February 2024 and based on the recommendations of the Rørdam Committee, aims to strengthen the incentive to confess and thereby promote more efficient criminal proceedings by saving resources for the police and courts without compromising legal certainty. The amendment abolishes the previous requirements that the offender must have voluntarily reported themselves to the police and provided a full confession for the confession to be considered a mitigating circumstance in sentencing. As a result, a confession must now generally be included as a mitigating factor in sentencing.

Following the legislative amendment, the number of confessions, and consequently the number of relevant judgments, have increased, making it pertinent to investigate which factors the courts consider decisive when assessing the mitigating effect of a confession. The thesis adopts the doctrinal legal method and is based on legislation, preparatory works, legal literature, and relevant Danish case law to provide a comprehensive analysis of the legal framework governing mitigation of sentence due to a confession and the courts' application of section 82(1)(9) of the Danish Criminal Code.

The analysis shows that the courts, in accordance with the preparatory works, primarily focus on the timing of the confession and its procedural and resource-saving value for the police and courts. The courts' assessment framework has subsequently been systematized in U 2025.3022 H, which establishes guiding categories based on the timing and procedural significance of the confession, as well as general principles for applying the provision. These principles clarify, given the preparatory works' silence on the matter, that the type of case also constitutes a key factor, as mitigation of sentence due to a confession is not generally granted in all cases solely based on procedural consideration.

The findings of this thesis therefore aim to clarify the legal basis for mitigation of sentence due to a confession and contribute to a clearer understanding of how section 82(1)(9) is applied in practice after the amendment, with particular emphasis on the factors the courts consider decisive.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning **6**

2. Problemformulering **6**

3. Metode **7**

4. Afgrænsning **9**

5. Det retlige grundlag for tilståelsesrabat **10**

5.1. Formildende omstændigheder efter straffelovens § 82 ..... *10*

5.2. Tilståelsesrabat efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9 ..... *10*

5.2.1. Lovændringen i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9 10

5.2.2. Lovændringens formål og indhold 11

5.2.3. Opsummering 15

5.3. Tilståelsessager efter retsplejelovens § 831 ..... *15*

5.3.1. Anvendelsen af retsplejelovens § 831 15

5.3.2. Betingelserne for anvendelse af retsplejelovens § 831 16

5.3.3. Opsummering 18

6. De retlige rammer for vurderingen af tilståelsesrabat **19**

6.1. Domstolenes anvendelse af tilståelsesrabat før rammesætningen *19*

6.1.1. Tilståelse i sagens indledende fase 20

6.1.2. Tilståelse i den indledende fase, men efter ressourcekrævende efterforskning 22

6.1.3. Tilståelse under hovedforhandlingen 24

6.1.4. Tilståelsens betydning ved personfarlig kriminalitet 29

6.1.5. Opsummering 31

6.2. Domstolenes anvendelse af tilståelsesrabat efter rammesætningen *32*

6.2.1. Indledende om U 2025.3022 H 32

6.2.2. Kategori 1: Selvanmeldelse 33

6.2.3. Kategori 2: Politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan fremmes som tilståelsessag 36

6.2.4. Kategori 3: Sagen fremmes som tilståelsessag, men politiet spares ikke for en længere efterforskning 38

6.2.5. Kategori 4: Tilståelse under hovedforhandlingen i en domsmandssag eller nævningesag har begrænset antallet af retsdage i væsentlig grad 41
6.2.6. Kategori 5: Tilståelsen har ikke begrænset retsdage i væsentlig grad, men tilståelsen har dog haft en vis betydning for sagens afvikling 44
6.2.7. Kategori 6: Tilståelse først afgivet under anken 48
6.2.8. Generelle principper om strafudmålingen ved tilståelse 50
6.2.9. Opsummering 53
6.3. Overordnede tendenser i anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9 56
6.3.1. De centrale vurderingsmomenter i retspraksis 56
6.3.2. Hvordan kommer momenterne til udtryk før rammesætningen? 57
6.3.3. Hvordan kommer momenterne til udtryk efter rammesætningen? 59
6.3.4. Fordelingen af sager efter kategoriseringen 60
6.3.5. Særlige begrænsninger i anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9 61
6.3.6. Opsummering 62

7. Konklusion 63

8. Litteraturliste 64

1. Indledning

Ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 blev straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, ændret med henblik på at styrke incitamentet til tilståelse og dermed bidrage til en mere effektiv straffesagsbehandling. Lovændringen, der udspringer af lovforslag nr. L 115 af 28. februar 2024 og bygger på anbefalinger fra Rørdam-udvalget, indebærer, at det ikke længere er en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og afgivet en fuldstændig tilståelse. Ændringen bygger på et ressourcebesparende formål om at nedbringe sagsbehandlingstider og frigøre ressourcer i retssystemet som følge af tiltaltes tilståelse. Efter bestemmelsens nye ordlyd skal en tilståelse således i almindelighed indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen, herunder også når gerningsmanden ikke har angivet sig selv, eller når tilståelsen ikke er fuldstændig.[1]

Lovændringen har i praksis medført tilståelser og dermed et øget antal domme, hvor domstolene har foretaget en vurdering af anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Denne udvikling giver anledning til en analyse af, hvordan de retlige rammer for tilståelsesrabat[2], som lovgiver har opstillet, og som Højesteret efterfølgende har systematiseret i U 2025.3022 H, kommer til udtryk i praksis. I den forbindelse vil det blive undersøgt, hvad domstolene lægger vægt på ved vurderingen af, om og i hvilket omfang en tilståelse skal tillægges formildende vægt ved strafudmålingen.

På den baggrund har afhandlingen til formål at foretage en retsdogmatisk analyse med henblik på at afdække den gældende retstilstand angående tilståelsesrabat. Afhandlingen har særlig fokus på det retlige grundlag for tilståelsesrabat, og hvad domstolene tillægger vægt ved vurderingen af bestemmelsens anvendelse forud for og efter rammesætningen i U 2025.3022 H.

2. Problemformulering

På baggrund af ovenstående indledning foretages der en undersøgelse og vurdering af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, med afsæt i følgende problemformulering:

[1] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024.

[2] Begrebet "tilståelsesrabat" er ikke et selvstændigt juridisk begreb i dansk ret, men anvendes i afhandlingen som samlet praktisk betegnelse for strafreduktionen, der kan følge af en tilståelse. Anvendelsen sker som et sprogligt forenklende synonym af "tilståelsen som formildende omstændighed ved strafudmålingen", jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Hvad er det retlige grundlag for tilståelsesrabat, og hvilke momenter lægger domstolene vægt på ved anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, herunder i retspraksis forud for og efter Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H?

3. Metode

For at besvare afhandlingens problemformulering tages der udgangspunkt i den retsdogmatiske metode med henblik på at beskrive, analysere og systematisere gældende ret for retsområdet.[3] Som led heri analyseres relevante retskilder for at klarlægge, hvad det retlige grundlag for tilståelsesrabat er, samt hvilke forhold der indgår i vurderingen heraf. Ved anvendelse af retsdogmatisk metode kan gældende ret udledes med udgangspunkt i de fire retskildegrupper; lov, retspraksis, sædvane og forholdets natur.[4] I afhandlingen tages der udgangspunkt i lov og retspraksis for at fastlægge det retlige grundlag for tilståelsesrabat samt at identificere momenterne, som domstolene lægger vægt på ved anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Da loven ikke udtømmende beskriver de hensyn og principper, der indgår i vurderingen af tilståelsesrabat, forudsætter analysen en fortolkning som led i den retsdogmatiske metode. Fortolkningen vil tage udgangspunkt i en ordlydsfortolkning, hvilket er en *"naturlig sproglig forståelse"* af bestemmelsens ordlyd.[5] Tilståelsens betydning som formildende omstændighed ved strafudmålingen beror dog på en konkret skønsvurdering, hvorfor det i sammenhæng med ordlydsfortolkningen er hensigtsmæssigt at anlægge en subjektiv formålsfortolkning ved at inddrage lovgiverens intention med straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, for nærmere at fastlægge bestemmelsens indhold.[6]

Den subjektive formålsfortolkning støtter sig på lovens forarbejder, hvilket principielt omfatter alt det, der har været grundlaget for regelskabelsen, herunder blandt andet ekspertbetænkninger, folketingsbeslutninger og ressortministeriets bemærkninger.[7] I den forbindelse vil der i afhandlingen inddrages bemærkningerne til lovforslag nr. L 115 fremsat den 28 februar 2024, som lovændringen i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, udspringer af, samt overvejelserne i udvalgsrapport af *"Rørdam-*

[3] Munk-Hansen, Carsten, *Den juridiske løsning* (2021), 2. udgave, s. 14 og 91.
[4] Ibid., s. 16.
[5] Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori* (2022), 3. udgave, s. 310.
[6] Ibid., s. 312.
[7] Ibid., s. 312.

udvalget", som lovforslaget bygger på, da de indgår som en del af det lovforberedende arbejde til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Det bemærkes, at forarbejderne ikke er bindende for domstolene, men fungerer som et centralt fortolkningsbidrag, som domstolene ofte anvender på områder præget af skønsmæssige vurderinger, heriblandt vurderingen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. [8]

Afhandlingens primære fokus er at analysere retspraksis med afsæt i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Efter gennemlæsning af retspraksis er udvalget af domme koncentreret om dem, som mest indgående beskriver domstolenes vurdering og fortolkning af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Der anvendes domme både fra Højesteret og landsretten, hvortil det bemærkes, at domme fra Højesteret har størst præjudikatværdi, idet de udgør den øverste domsinstans, mens domme fra landsretten har større præjudikatværdi end byretsdomme, hvorfor højere instansers praksis er retningsgivende for de lavere instanser.[9] Der inddrages domme både fra Højesteret og landsretterne for at opnå et bredt billede af bestemmelsens anvendelse og for at belyse eventuelle forskelle i vurderingen på tværs af instanser.

Der anvendes endvidere cirkulære, herunder *Rigsadvokatmeddelelsen: Straffens fastsættelse, afsnit 5.11,* som er udarbejdet af Rigsadvokaten og udgør samlede retningslinjer for anklagemyndighedens sagsbehandling. Et cirkulære er en generel tjenestebefaling fra en overordnet til underordnede myndigheder, som er kendetegnet ved en instruks, meddelelse mv. og er typisk udstedt af ministerier eller styrelser. Det binder forvaltningen, men ikke domstolene eller borgerne, da cirkulæret ikke kræver lovhjemmel, hvorfor det kun har retskildemæssig betydning inden for forvaltningen, som skal følge forskrifterne.[10] Rigsadvokatmeddelelsen om straffens fastsættelse er dermed bindende for anklagemyndigheden. Den er inddraget i afhandlingen som et fortolkningsbidrag, idet den beskriver anklagemyndighedens anvendelse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Endelig er der anvendt retslitteratur i afhandlingen, herunder i form af lærebøger som *Kommenteret straffelov - almindelig del, Straffeprocessen og Straffesagens gang*. Retslitteraturen udgør ikke en selvstændig retskilde og tillægges ikke retskildemæssig værdi grundet forfatternes manglende demokratiske legitimitet.[11] Imidlertid fungerer retslitteraturen som et supplerende fortolkningsbidrag til nærmere at klarlægge og systematisere indholdet af bestemmelserne såvel som retspraksis.

[8] Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori* (2022), 3. udgave, s. 313.
[9] Ibid., s. 341-342.
[10] Munk-Hansen, Carsten, *Den juridiske løsning* (2021), 2. udgave, s. 81-82.
[11] Ibid., s. 80.

4. Afgrænsning

For at sikre en dybdegående analyse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, med henblik på at besvare kandidatafhandlingens problemformulering, foretages der en klar afgrænsning af afhandlingens fokusområde. Afhandlingen retter sig mod straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, om tilståelsens betydning som en formildende omstændighed ved strafudmålingen, hvorfor de øvrige formildende omstændigheder i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 1-8, og 10-11, ikke behandles nærmere. Straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, anvendes desuden i tæt sammenhæng med retsplejelovens § 831, hvorfor der i afhandlingen tillige inddrages en gennemgang heraf.

Afhandlingen undersøger ikke særskilt, om der gives større tilståelsesrabat i visse sagstyper end i andre, selvom dette kunne udgøre et selvstændigt undersøgelsesspørgsmål. Desuden foretager afhandlingen ikke en endelig vurdering af, om lovændringen er et egnet redskab til at fremme procesøkonomien, og om straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. dermed lever op til sit ressourcebesparende formål. Fokus er netop bestemmelsens anvendelse i praksis, og hvad domstolene konkret lægger vægt på ved vurderingen af tilståelsesrabat, for at sikre en dybdegående analyse af problemformuleringen.

Lovændringen giver endvidere anledning til en række øvrige problemstillinger, som imidlertid ikke er inddraget. Det gælder blandt andet spørgsmålet om *"plea bargaining"*, der primært vedrører aftaler mellem anklagemyndigheden og tiltalte om tiltaleforhold eller sagens udfald. Selvom plea bargaining kan knyttes til procesøkonomiske hensyn, repræsenterer det imidlertid en anden retlig tilgang end den, der behandles i afhandlingen angående tilståelsens betydning ved strafudmåling. Derudover er Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 6, om retten til retfærdig rettergang, overvejet i relation til spørgsmålet, om hvorvidt tilståelse afgives frivilligt eller grundet et indirekte pres gennem udsigt til strafreduktion. Denne vinkel er fravalgt, da EMRK-perspektivet ikke er centralt for problemformuleringen, der alene tager udgangspunkt i den danske retlige regulering.

Endelig bemærkes, at i de domme, der analyseres i afhandlingen, kan der være fremsat påstande om andre retsfølger udover fængselsstraf, herunder for eksempel udvisning, bøder, frakendelse af førerretten, konfiskation og spørgsmål om betinget eller ubetinget straf. I afhandlingen er fokus imidlertid alene rettet mod fængselsstraffen, idet analysen tager sigte på tilståelsens betydning ved strafudmålingen efter straffeloven. Domsanalyserne i afhandlingen forholder sig derfor ikke nærmere til andre retsfølger, da disse spørgsmål ikke er relevante for vurderingen af tilståelsesrabat.

5. Det retlige grundlag for tilståelsesrabat

I det følgende afsnit vil der blive foretaget en gennemgang af det retlige grundlag for tilståelsesrabat. Indledningsvist behandles straffelovens § 82 kort, hvorefter der foretages en nærmere analyse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, herunder lovændringen og dens formål. Afslutningsvist gennemgås behandlingen af en straffesag som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831.

5.1. Formildende omstændigheder efter straffelovens § 82

Straffelovens § 82 indeholder en opregning af forhold, som i almindelighed skal indgå som formildende omstændigheder ved strafudmålingen. Bestemmelsen bygger på retspraksis samt de hensyn, der før 2004 kom til udtryk i de tidligere §§ 84 og 85 og udgør i dag den centrale lovfæstede regulering af straflempende forhold.[12] Bestemmelsen indgår i det samlede system for strafudmåling i straffeloven. De overordnede principper for strafudmåling fremgår af straffelovens § 80, hvorefter der under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og gerningsmandens person, mens straffelovens §§ 81 og 82 oplister henholdsvis skærpende og formildende omstændigheder ved strafudmålingen.[13]

Straffelovens § 82 angår strafudmåling inden for den fastsatte strafferamme for den pågældende lovovertrædelse. Foreligger der formildende omstændigheder som nævnt i bestemmelsen, kan straffen nedsættes, men den kan ikke fastsættes under det lovbestemte minimum i strafferammen for den pågældende lovovertrædelse. Hvis strafferammen alene hjemler fængselsstraf, giver staffelovens § 82 således ikke adgang til at idømme bødestraf eller til at lade straffen bortfalde. Hjemmel til at fravige strafferammen eller til at lade straffen bortfalde findes i straffelovens § 83.[14]

5.2. Tilståelsesrabat efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9

5.2.1. Lovændringen i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9

Det fremgår af den tidligere ordlyd af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, at det ved strafudmålingen i almindelighed skal indgå som formildende omstændighed, at gerningsmanden *"frivilligt har angivet sig selv"* og aflagt *"fuldstændigt tilståelse"*. Bestemmelsen angår straffens udmåling inden for

[12] Elholm, Thomas & Madsen, Lasse Lund & Rahbæk, Hanne & Røn, Jens. *Kommenteret straffelov, Almindelig del* (2023), 12. udgave, s. 607.
[13] Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.
[14] Elholm, Thomas & Madsen, Lasse Lund & Rahbæk, Hanne & Røn, Jens, *Kommenteret straffelov, Almindelig del* (2023), 12. udgave, s. 607.

strafferammen og erstattede i 2004 en bestemmelse, der under tilsvarende omstændigheder gav mulighed for nedsættelse af straffen under strafferammens minimum. En tilsvarende bestemmelse fandtes allerede i straffeloven af 1866 om den, der "frivillig har angivet sig selv som skyldig eller medskyldig i en Forbrydelse og desangaaende afgivet fuldstændig Forklaring".[15]

Straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, blev ændret ved lov nr. 661 af 11. juni 2024, der trådte i kraft den 15. juni 2024, således at det nu fremgår af bestemmelsen, at det ved strafudmålingen i almindelighed skal indgå som formildende omstændighed, at *"gerningsmanden har aflagt tilståelse"*.[16] Efter praksis forekom det allerede jævnligt, at retten ved strafudmålingen i formildende retning lagde vægt på, at tiltalte havde tilstået, også selvom den pågældende ikke havde angivet sig selv, og at tilståelsen ikke var fuldstændig.[17] Lovændringen præciserede således, at det ikke længere er en betingelse for strafreduktion efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, at *"tilståelsen er fuldstændig"*, eller at *"gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv"*, jf. dagældende ordlyd af bestemmelsen.

I den forbindelse skal det bemærkes, at det i landsrettens præmisser i dommen AM 2024.09.18 V understreges, at straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, fortsat kun angår strafudmåling inden for den gældende strafferamme, hvorfor der ved lovændringen ikke er skabt en mulighed for at nedsætte straffen under strafferammens minimum.[18]

5.2.2. Lovændringens formål og indhold

Med lovændringen den 15. juni 2024, ved lov nr. 661 af 11. juni 2024, blev det således lovfæstet, at det i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at gerningspersonen har aflagt tilståelse. Lovændringen blev foretaget som led i gennemførelsen af flerårsaftalen af 22. november 2023, mellem regeringen og danske partier, om domstolenes økonomi 2024-2027. Flerårsaftalen byggede i vidt omfang på arbejdet i udvalget for forberedelse af en ny flerårsaftale for domstolene, herunder det såkaldte *"Rørdam-udvalg"*.[19]

[15] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, alm. bem., afsnit 2.10.1, s. 29.
[16] Lovbekendtgørelse nr. 1294 af 2025/11/07.
[17] Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.
[18] AM 2024.09.18 V, Anklagemyndighedens Vidensbase, s. 7.
[19] Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.

5.2.2.1. Formålet med ændringen

Rørdam-udvalget, med forhenværende højesteretspræsident Thomas Rørdam som formand, har haft til opgave at identificere forenklinger på retsplejen med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstider og frigøre ressourcer ved domstolene.[20] Udvalget havde overvejet forskellige forslag, der havde til formål at øge incitamentet til tilståelse, således at det ville nedbringe de lange ventetider og lette ressourcepresset ved domstolene. Selvom det ifølge udvalget var vanskeligt at vurdere, i hvor høj grad sådanne incitamenter kunne motivere til tilståelse, måtte det antages, at forsvarere, i sager hvor det findes relevant at drøfte muligheden for tilståelse med klienten, vil orientere klienten om tilståelsens fordele.[21]

Det blev blandt andet fremhævet, at en effektiv anvendelse af tilståelsesrabat kan frigøre betydelige ressourcer i retssystemet og nedbringe sagsbehandlingstider, når en ressourcetung domsmandssag i stedet kan konverteres til en tilståelsessag. En tilståelsessag kan gennemføres både hurtigere og billigere end en sag med lægdommere, herunder både på et tidligere tidspunkt og med kortere tid i retten.[22] Samtidig blev det fremhævet, at hensynet til retssikkerheden fortsat skal varetages, således at den høje grad af retssikkerhed ved de danske domstole ikke kompromitteres. Dette indebærer, at incitamentet til tilståelse ikke må føre til utilsigtede retssikkerhedsmæssige konsekvenser, herunder for eksempel falsk tilståelse. En falsk tilståelse, der lægges til grund for en dom, medfører netop ikke alene, at en uskyldig straffes, men indebærer samtidig, at den rigtige gerningsmand går fri for straf.[23]

Udvalget overvejede på den baggrund et forslag om at lovfæste, at det ved strafudmålingen i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at tiltalte har afgivet tilståelse, selvom tiltalte ikke har angivet sig selv, og selvom tilståelsen ikke er fuldstændig. Udvalget fremhævede, at domstolene i praksis allerede jævnligt tillægger en tilståelse formildende omstændighed, navnlig når tilståelsen afgives tidligt i sagen og før længerevarende efterforskning, hvor politiet har tilvejebragt beviser for tiltaltes skyld. Efter udvalgets opfattelse ville der således ikke være retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved at lovfæste, at det ved strafudmålingen i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at tiltalte har afgivet tilståelse, men ville derimod være i

[20] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, alm. bem., afsnit 1, s. 10.
[21] Rapport fra udvalget for forberedelse af ny flerårsaftale for domstolene (2023), kap. 1, afsnit 1.5, *Øget incitament til tilståelse,* s. 50.
[22] Ibid., s. 50-51.
[23] Ibid., s. 51.

overensstemmelse med allerede forekommende praksis.[24] Udvalget bemærkede, at selvom betydningen af en tilståelse vil skulle afgøres konkret, vil der i forbindelse med en sådan lovændring i bemærkningerne til et lovforslag kunne angives anvisninger om bestemmelsens anvendelse. Dette vil også kunne fremme en ensartet hensyntagen til tiltaltes tilståelse ved forskellige retter.[25]

5.2.2.2. Ændringens indhold

På baggrund af Rørdam-udvalgets overvejelser om ændringen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, som led i håndteringen af et presset retssystem, blev herefter lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024 med henblik på at foretage nødvendige lovændringer for at gennemføre initiativerne fra aftalen om domstolenes økonomi 2024-2027, som byggede på arbejdet i Rørdam-udvalget.[26] Lovforslaget har fastlagt indholdet af ændringen i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, og i den forbindelse angivet generelle anvisninger til bestemmelsens anvendelse.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 2 i lovforslag nr. L 115, at det blev foreslået at ændre straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, fra, at *"gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse"* til, at bestemmelsen angiver, at *"gerningsmanden har aflagt tilståelse"*. Forslaget lovfæster således, at en tilståelse i almindelighed også skal indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen, når gerningsmanden ikke har angivet sig selv, eller når tilståelsen ikke er fuldstændig.[27]

Det understreges imidlertid i bemærkningerne til lovforslaget, at det stadig vil være tilfældet, at en tilståelse i højere grad vil kunne medføre en lavere straf, når gerningsmanden tillige har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse. Såfremt gerningsmanden ikke har angivet sig selv, men at tilståelsen er afgivet tidligt under sagen, vil der stadig i højere grad være grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, idet politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan nå at blive fremmet som en tilståelsessag efter retsplejelovens § 831. I sådanne tilfælde kan tilståelsen efter omstændighederne tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen.[28]

[24] Rapport fra udvalget for forberedelse af ny flerårsaftale for domstolene (2023), kap. 1, afsnit 1.5, *Øget incitament til tilståelse,* s. 51-52.
[25] Ibid., s. 52.
[26] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, alm. bem., afsnit 1, s. 10.
[27] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 107.
[28] Ibid., s. 107-108.

Det følger yderligere af bemærkningerne, at der vil være mindre grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, når tilståelsen først afgives under hovedforhandlingen i en domsmands- eller nævningesag. Såfremt tiltalte dog forud for hovedforhandlingen gennem sin forsvarer tilkendegiver at ville tilstå flere væsentlige forhold i sagen, således at bevisførelsen under hovedforhandlingen og dermed antallet af retsdage kan begrænses i væsentlig grad, kan en sådan tilståelse dog medføre en lavere straf, uanset at der også er forhold, som tiltalte ikke tilstår.[29]

Endvidere kan det af bemærkningerne udledes, at det i praksis forekommer, at tiltalte under en tilståelsessag ikke tilstår den fulde sigtelse. I sådanne tilfælde kan anklagemyndigheden frafalde de ikke-tilståede forhold eller elementer, hvorefter sagen fremmes i det tilståede omfang. Eftersom tiltalte i denne situation må anses som ikke skyldig i forhold til de frafaldne forhold eller elementer, skal tiltaltes tilståelse i denne situation betragtes som en fuldstændig tilståelse ved strafudmålingen.[30]

Endelig fremgår det af bemærkningerne, at i andre tilfælde fastholder anklagemyndigheden sigtelsen i de ikke-tilståede forhold eller elementer. I sådanne tilfælde kan sagen ikke fremmes som en tilståelsessag, men må gennemføres som en domsmands- eller nævningesag. Tiltaltes tilståelse har i stedet karakter af en delvis tilståelse, og forudsætningen for, at tilståelsen kan medføre en lavere straf, er, at den tilståede del udgør en væsentlig del af sagen, herunder både i forhold til den sparede bevisførelse og antallet af retsdage under hovedforhandlingen samt i forhold til den samlede straf, såfremt tiltalte tillige findes skyldig i de ikke-tilståede forhold. Hvis retten under domsmands- eller nævningesagen derimod finder, at tiltalte alene er skyldig i det tilståede omfang, skal tilståelsen således anses som en fuldstændig tilståelse, der efter omstændighederne kan tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen.[31]

Det bemærkes, at det er selve straffen, der vil kunne nedsættes som følge af gerningsmandens tilståelse. En tilståelse vil derimod ikke kunne få betydning for eksempelvis et spørgsmål om udvisning eller fastsættelse af lovbestemte følger, herunder eksempelvis frakendelse af førerretten eller frakendelsesperiodens længde. Tilsvarende har tilståelsen ikke betydning i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt der er grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget.[32]

[29] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 108.
[30] Ibid., s. 108.
[31] Ibid., s. 108.
[32] Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.

5.2.3. Opsummering

Straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, blev ændret ved lov nr. 661 af 11. juni 2024, således at det ikke længere er en betingelse for tilståelsens betydning som formildende omstændighed, at gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv, eller at tilståelsen er fuldstændig, men at en tilståelse nu i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed ved strafudmålingen.

Det fremgår samlet af det lovforberedende arbejde til bestemmelsen, herunder Rørdam-udvalgets rapport og lovbemærkningerne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, at lovændringen af bestemmelsen er begrundet i et ønske om at styrke incitamentet til tilståelse og dermed fremme en mere effektiv straffesagsbehandling. Bestemmelsen er udformet med henblik på, at tilståelsen skal fungere som et procesøkonomisk redskab, der kan reducere ressourceforbruget hos både politiet, gennem begrænset efterforskning, og domstolene, gennem begrænset bevisførelse og færre retsdage.

Ved at ophæve kravet om frivillig angivelse og fuldstændig tilståelse er anvendelsesområdet udvidet, idet tidlige og delvise tilståelser, samt tilståelser uden selvangivelse, tillige kan tillægges formildende betydning ved strafudmålingen. Tilståelsens betydning ved strafudmåling vil dermed bero på en konkret vurdering af tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning.

5.3. Tilståelsessager efter retsplejelovens § 831

5.3.1. Anvendelsen af retsplejelovens § 831

Når en sigtet tilstår at have begået det strafbare forhold, som han sigtes for, giver retsplejeloven mulighed for en særlig forenklet fremgangsmåde til behandling af straffesagen. Efter retsplejelovens § 831 kan sagen fremmes som en tilståelsessag og afgøres af én juridisk dommer uden sædvanlig hovedforhandling med bevisførelse, udarbejdelse af anklageskrift eller medvirken af lægdommere, herunder nævninge eller domsmænd, forudsat at betingelserne i bestemmelsen er opfyldt.[33] Bestemmelsen anvendes således i sager, der ellers ville være domsmands- eller nævningesager.[34]

Ved behandlingen af en straffesag efter retsplejelovens § 831, indgives der en begæring til retten om afholdelse af et retsmøde, efter retsplejelovens § 747, i stedet for et anklageskrift.[35] I

[33] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, alm. bem., afsnit 2.10.1, s. 29 og Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen,* 4. udgave (2023), s. 151 og 777.
[34] Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, s. 777.
[35] Nielsen, Gorm Toftegaard & Holst, Nicolaj Sivan. *Straffesagens gang* (2020), 7. udgave, s. 126.

retsmødebegæringen, eller i en særskilt forholdsfortegnelse, angives de strafbare forhold, der rejses sigtelse for, og som sigtede enten har tilstået under politiets efterforskning eller forventes at tilstå under retsmødet.[36] Selvom retsplejeloven ikke opstiller formelle krav til begæringens udformning, er det praktisk nødvendigt, at formuleringen af forholdene i begæringen eller i forholdsfortegnelsen væsentligt svarer til den formulering, der ellers ville have været i et anklageskrift. Det skyldes, at det også i en tilståelsessag skal være angivet med den nødvendige klarhed, hvilken lovovertrædelse sigtelsen vedrører, og under hvilke nærmere omstændigheder lovovertrædelsen er begået.[37]

Når begæringen ikke kaldes et anklageskrift, skyldes det, at retsmødet efter loven formelt set anses for at finde sted under efterforskningen, jf. retsplejeloven § 694, stk. 3.[38] Tiltalen rejses således først mundtligt til retsbogen ved afslutningen af retsmødet, når det er afklaret, at betingelserne for at fremme sagen som en tilståelsessag er opfyldte, jf. retsplejelovens § 831.[39] Hvis sagen derimod ikke kan afgøres som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831, kan det være nødvendigt, at der foretages yderligere efterforskning, før der rejses tiltale.[40]

5.3.2. Betingelserne for anvendelse af retsplejelovens § 831

For at kunne fremme en straffesag som tilståelsessag skal de kumulative betingelser i retsplejelovens § 831 være opfyldte. Det følger af bestemmelsen, at hvis sigtede i et retsmøde efter retsplejelovens § 694, stk. 3 afgiver en uforbeholden tilståelse i en straffesag, hvor lægdommere ellers skulle have medvirket, kan sagen straks fremmes til dom, uden at der udarbejdes anklageskrift, hvis tilståelsens rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende oplysninger, jf. stk. 1, nr. 1, sigtede og anklageren giver samtykke, jf. stk. 1, nr. 2, retten ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen uden hovedforhandling, jf. stk. 1, nr. 3, og der ikke bliver spørgsmål om anvendelse af straffelovens § 70, jf. stk. 1, nr. 4.

Først og fremmest er det en betingelse, at tilståelsen afgives i et *retsmøde* efter retsplejelovens § 694, stk. 3. Dette indebærer, at en udenretlig tilståelse, der alene er afgivet under politiets efterforskning

[36] Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, s. 777.
[37] Ibid., s. 778.
[38] Nielsen, Gorm Toftegaard & Holst, Nicolaj Sivan. *Straffesagens gang,* 7. udgave (2020), s. 126.
[39] Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, s. 151.
[40] Nielsen, Gorm Toftegaard & Holst, Nicolaj Sivan. *Straffesagens gang* (2020), 7. udgave, s. 126.

og nedfældet i en politirapport, ikke er tilstrækkelig til at danne grundlag for at fremme sagen som en tilståelsessag, medmindre tilståelsen gentages i retsmødet.[41]

Dernæst er det en betingelse, at sigtede personligt afgiver en *uforbeholden tilståelse*. Det betyder, at tilståelsen skal indebære en erkendelse af samtlige faktiske omstændigheder, som sigtelsen omfatter, herunder både de objektive og subjektive momenter i gerningsindholdet.[42] Tilståelsen skal tillige omfatte den retlige subsumption, herunder at sigtede er enig i, at de erkendte handlinger skal kunne henføres under en angivet straffebestemmelse.[43] Endvidere gælder det, at tilståelsen som udgangspunkt skal opretholdes under hele behandlingen for byretten. I tilfældet af at den sigtede tilbagekalder sin tilståelse under retsmødet eller inden sagen optages til dom, kan sagen ikke fremmes efter retsplejelovens § 831.[44]

Derudover er det en betingelse, at *tilståelsens rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende oplysninger,* jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 1. Dette indebærer, at retten skal foretage en selvstændig kontrol af, om tilståelsen støttes af sagens øvrige oplysninger, før tilståelsen kan lægges til grund. Tiltaltes forklaring i retten skal danne fundamentet for tilståelsen, og retten skal dermed særskilt gennemgå hvert enkelt forhold, som sagen omfatter, for at sikre, at tilståelsen er fyldestgørende og konsistent med de foreliggende oplysninger.[45]

Det fremgår yderligere som en betingelse, at *sigtede og anklageren giver samtykke*, jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 2. Sigtede skal udtrykkeligt give samtykke til, at sagen kan behandles som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831, og samtykket kan også gives af en sigtet under 18 år. Det skal bemærkes, at sigtede kan tilbagekalde sit samtykke, indtil sagen er optaget til dom. Hvis sigtede er anholdt eller varetægtsfængslet under retsmøde, skal den forsvarer, der er beskikket efter retsplejelovens § 731, stk. 1, litra a, have lejlighed til at gøre sig bekendt med sagen, drøfte den med sigtede og udtale sig over for retten, inden sigtede giver sit samtykke, jf. herved § 831, stk. 3. Det skal bemærkes, at forsvareren ikke selv skal meddele samtykke til, at sagen behandles efter retsplejelovens § 831, men har alene rådgivende funktion. Hvis sigtede *ikke* er anholdt eller

[41] Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, s. 778.
[42] Nielsen, Gorm Toftegaard & Holst, Nicolaj Sivan. *Straffesagens gang,* 7. udgave (2020), s. 126-128.
[43] Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, s. 779.
[44] Ibid., s. 781.
[45] Ibid., s. 782.

varetægtsfængslet under retsmødet, skal sigtede tilbydes at få beskikket en forsvarer, inden sigtede giver samtykke til sagens behandling efter retsplejelovens § 831.[46]

Anklagemyndigheden skal ligeledes samtykke til sagens behandling efter retsplejelovens § 831. Allerede ved det forhold, at anklagemyndigheden anmoder om et retsmøde med henblik på, at sagen skal fremmes som tilståelsessag efter § 831, og efter retsmødets udfald rejser tiltale til retsbogen, vil der foreligge det nødvendige samtykke.[47]

Det er tillige en betingelse, at *retten ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen uden hovedforhandling*, jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 3. Hvis retten finder det betænkeligt at fremme sagen som tilståelsessag efter § 831, kan en afgørelse herom kæres, uanset om retten støtter det på, at de formelle betingelser ikke anses for opfyldt, eller om de i øvrigt finder en behandling efter § 831 betænkelig. Landsretten kan ikke pålægge byretten at gennemføre en straffesag som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831 og vil som udgangspunkt udvise tilbageholdenhed med at tilsidesætte byrettens skøn over, om sagen forsvarligt kan afgøres på dette grundlag.[48]

Endelig er det en betingelse, at *der ikke bliver spørgsmål om anvendelse af straffelovens § 70*, jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 4. Straffelovens § 70 vedrører spørgsmålet om forvaring, og såfremt sagen angår dette spørgsmål, kan den ikke fremmes som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831.

5.3.3. Opsummering

Behandlingen efter retsplejelovens § 831 indebærer således en forenklet og mindre formaliseret proces, hvor sagen kan afgøres alene på grundlag af tiltaltes tilståelse, uden almindelig bevisførelse og domsmænd, forudsat at betingelserne i retsplejelovens § 831 er opfyldte. En straffesag kan dermed afgøres efter en væsentligt forenklet proces i form af en tilståelsessag, når sigtede i et retsmøde afgiver en uforbeholden tilståelse, jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, og bestemmelsens øvrige kumulative betingelser er opfyldte, jf. § 831, stk. 1, nr. 1-4.

Den forenklede proces forudsætter, at tilståelsen danner et forsvarligt grundlag for dom, hvilket sikres gennem kravet om, at tilståelsens rigtighed bestyrkes af sagens øvrige oplysninger, samt at retten efter

[46] Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, s. 784-785.
[47] Ibid., s. 785.
[48] Ibid., s. 786.

en konkret vurdering ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen uden en hovedforhandling. Tilståelsen skal omfatte de faktiske forhold og den retlige subsumption, og den skal opretholdes under hele byretssagens behandling. Det er desuden en forudsætning, at både sigtede og anklagemyndigheden samtykker til behandlingsformen. Sagen kan endvidere ikke fremmes som tilståelsessag i sager, hvor der kan blive spørgsmål om forvaring.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 831 afspejler således en afvejning mellem hensynet til en effektiv og ressourcebesparende sagsbehandling samt hensynet til retssikkerheden. Den forenklede procedure kan alene anvendes, når sagen er tilstrækkeligt oplyst, skyldsspørgsmålet er tilstrækkeligt afklaret, og at det efter en konkret vurdering er forsvarligt at fravige den almindelige procedure, herunder hovedforhandling, i den konkrete sag.

6. De retlige rammer for vurderingen af tilståelsesrabat

I det følgende afsnit analyseres retspraksis med henblik på at fastlægge retstilstanden for straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, efter lovændringen ved lov nr. 661 af 11. juni 2024. Med afsæt i en række udvalgte domme på tværs af forskellige sagstyper undersøges det, hvilken betydning en tilståelse tillægges ved strafudmålingen, herunder hvilke momenter domstolene tillægger vægt ved anvendelsen af bestemmelsen. I Højesterets dom i U 2025.3022 H blev der, med henvisning til tilfældegrupperne i forarbejderne, opstillet en systematisk rammesætning for tilståelsesrabat, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Rammesætningen omfatter både en kategorisering af tilståelsessituationer og en angivelse af generelle principper for strafudmålingen ved tilståelse.

Analysen omfatter således både domme afsagt forud for og efter Højesterets rammesætning med henblik på at afdække udviklingen i domstolenes anvendelse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, fra tiden umiddelbart efter lovændringen til praksis efter Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H. Sammenstillingen muliggør dermed en vurdering af, hvordan de retlige rammer for tilståelsesrabat, som lovgiver har opstillet og Højesteret efterfølgende har systematiseret, anvendes i praksis.

6.1. Domstolenes anvendelse af tilståelsesrabat før rammesætningen

Afsnittet undersøger domstolenes anvendelse af tilståelsesrabat, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, før Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H. Formålet er at afdække, hvilke momenter der indgik i domstolenes vurdering af tilståelsens betydning i forbindelse med strafudmålingen.

6.1.1. Tilståelse i sagens indledende fase

Det fremgår af retspraksis, at en tilståelse i sagens indledende fase, herunder i forbindelse med anholdelsen eller løbende i takt med at sigtelser og beviser forelægges, som muliggør, at sagen kan gennemføres som tilståelsessag og medføre procesøkonomisk betydning, kan tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen. Det afgørende for vurderingen er, om tilståelsen har medført en reel ressourcebesparelse. Dette kommer til udtryk i dommen U 2025.997 V.

6.1.1.1. U 2025.997 V

I U 2025.997 V blev sagen behandlet som tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 831, hvor tre tiltalte (herefter "T1", "T2" og "T3") var tiltalt for en række forhold om overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt., om indsmugling og besiddelse af betydelige mængder hash med henblik på videreoverdragelse. [49] Sagen blev gennemført som tilståelsessag, idet alle tre tiltalte havde erkendt sig skyldig, og at tilståelsen blev støttet af de øvrige oplysninger i sagen. Det var således bevist, at T1, T2 og T3 var skyldige i forholdene.[50]

For T1 angik sagen indsmugling og besiddelse af i alt 242 kg hash, hvor han navnlig havde fungeret som kurer og tidligere var straffet. I den forbindelse fremsatte anklagemyndigheden for byretten påstand om 3 års fængsel, mens T1 påstod en straf på højst 1 år og 6 måneders fængsel. Som følge af tilståelsen fandt byretten T1 skyldig i alle forhold og idømte ham således en straf på 2 år og 6 måneders fængsel. Ved strafudmålingen lagde retten i skærpende retning vægt på mængden af hash, at der var tale om flere forhold begået over tid, T1's rolle som kurer, hans aflønning i forbindelse med forholdene, og at han tidligere var straffet. Retten lagde imidlertid i formildende retning vægt på, at T1 havde afgivet tilståelse kort tid efter anholdelse og varetægtsfængsling, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. [51]

For T2 angik sagen indsmugling og besiddelse af mere end 900 kg hash over en længere periode. I byretten fremsatte anklagemyndigheden dermed påstand om frihedsstraf. Som følge af tilståelsen fandt byretten T2 skyldig i alle forhold og idømte ham således en straf på 5 års fængsel. Ved strafudmålingen lagde retten i skærpende retning vægt på den samlede mængde hash, at forholdene

[49] U 2025.997 V, Karnov Group, s. 997, 998-999 og 1000-1001.
[50] Ibid., s. 998, 1000 og 1001.
[51] Ibid., s. 997-998.

var begået flere gange over længere tid, at flere af forholdene var begået under afsoning af ubetinget fængselsstraf for ligeartet kriminalitet, og at T2 havde haft en ledende og koordinerende rolle i forbindelse med indsmuglingen. Imidlertid blev der i formildende retning lagt vægt på, at T2, efterhånden som sigtelserne og beviserne blev præsenteret for ham, meget hurtigt havde aflagt tilståelse.[52]

For T3 angik sagen indsmugling og besiddelse af i alt 799 kg hash. Anklagemyndigheden havde således fremsat påstand om ubetinget fængselsstraf. På baggrund af T3's tilståelse fandt byretten ham skyldig, hvorfor retten idømte ham en fængselsstraf på 4 år. Ved strafudmålingen lagde retten i skærpende retning vægt på den betydelige mængde hash, som tiltalte både havde opbevaret dele af og i øvrigt har styret som lagermand, og at forholdene var begået ad flere omgange og over længere tid. I den forbindelse lagde retten også vægt på T3's ikke ubetydelige og koordinerende rolle, blandt andet som lagermand, følgebil under transporterne og instruktør for andre medvirkende samt haft telefonen på sig til den krypterede kommunikation via SKY. Der blev dog i formildende retning lagt vægt på, at T3 ikke tidligere var straffet, og at han hurtigt havde aflagt tilståelse, da beviserne blev præsenteret for ham.[53]

Herefter blev byrettens dom for T1, T2 og T3 anket til landsretten, hvor alle tre tiltalte fremsatte påstand om formildelse, mens anklagemyndigheden påstod stadfæstelse af dommen. Landsretten anførte, at T2 havde tilstået de strafbare forhold umiddelbart efter anholdelsen den 11. juni 2024, mens T1 tilstod i slutningen af juni måned, og T3 tilstod i starten af juli 2024. Retten vurderede, med henvisning til forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, at tilståelserne for alle tre tiltalte skulle tillægges betydelig formildende vægt ved strafudmålingen, idet de var afgivet så tidligt under sagen.[54]

For T1 fandt landsretten, at straffen uden hensyn til tilståelsen skulle fastsættes til omkring 2 ½ års fængsel. Retten fandt imidlertid, at T1's tilståelse skulle tillægges betydelig vægt, hvorfor straffen for T1 blev fastsat til 2 års fængsel. Derudover fandt landsretten for T2 og T3, at straffen uden hensyn til tilståelsen skulle fastsættes til henholdsvis omkring 5-5 ½ års fængsel og 4-4 ½ års fængsel. Både T2 og T3's tidlige tilståelse blev tillagt betydelig vægt, og retten udtalte i begges tilfælde, *"at der ved*

[52] U 2025.997 V, Karnov Group, s. 998-1000.
[53] Ibid., s. 1000-1001.
[54] Ibid., s. 1002.

strafniveau som det nævnte i sådanne tilfælde passende kan ske en reduktion af straffen med op til 1 års fængsel". På den baggrund blev straffen for T2 fastsat til en fængselsstraf på 4 år og 6 måneder og for T3 en fængselsstraf på 3 år og 6 måneder.[55]

Dommen illustrerer klart, at domstolene lægger vægt på tilståelsens tidspunkt, og i den forbindelse om sagen kan gennemføres som tilståelsessag og dermed medføre procesøkonomiske besparelser. I den foreliggende sag tilstod T1, T2 og T3 i den indledende fase af sagen, herunder kort efter anholdelse eller kort tid efter præsentation af sigtelserne og beviserne. Den tidlige tilståelse og sagens gennemførelse som tilståelsessag anses at have medført ressourcebesparelse for henholdsvis politiet og domstolene, selvom omfanget heraf ikke fremgår udtrykkeligt af dommens præmisser. Tilståelserne blev dermed tillagt betydelig vægt i formildende retning ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, hvilket medførte en strafreduktion fra 2 ½ års fængsel til 2 års fængsel for T1, fra 5-5 ½ års fængsel til 4 år og 6 måneders fængsel for T2, og fra 4-4 ½ års fængsel til 3 år og 6 måneders fængsel for T3.

6.1.2. Tilståelse i den indledende fase, men efter ressourcekrævende efterforskning

Det fremgår endvidere af retspraksis, at en tilståelse, der er afgivet tidligt og muliggør sagens behandling som tilståelsessag, men først afgives efter at politiet allerede har foretaget ressourcekrævende efterforskning, fortsat kan tillægges vægt i det omfang, at det har en vis procesøkonomisk betydning. Dette ses i dommen AM 2024.12.18 V2.

6.1.2.1. AM 2024.12.18 V2

I AM 2024.12.18 V2 blev sagen behandlet som tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 831, hvor den tiltalte var tiltalt for flere overtrædelser af straffelovens § 191, stk. 2, om indsmugling og besiddelse af betydelige mængder narkotika under særligt skærpende omstændigheder. I den forbindelse havde tiltalte i syv tilfælde, i perioden fra juli 2020 til januar 2021, indsmuglet og transporteret meget betydelige mængder narkotika til Danmark i forening med andre som led i organiseret kriminalitet på tværs af landegrænser.[56]

[55] U 2025.997 V, Karnov Group, s. 1003.
[56] AM 2024.12.18 V2, Anklagemyndighedens Vidensbase, s. 4-6.

I byretten havde anklagemyndigheden fremsat påstand om fængselsstraf.[57] Tiltalte havde uden forbehold erkendt sig skyldig, og tilståelsen blev støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå i sagen, jf. retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 1. Det var dermed bevist, at tiltalte var skyldig i forhold 1-7.

Byretten idømte således tiltalte en fængselsstraf på 11 år. Ved strafudmålingen lagde byretten vægt på, at tiltalte havde haft en betydelig rolle i indsmugling af store mængder narkotika. Retten tillagde det imidlertid også betydning, at tiltalte *"fra han blev anholdt af politiet har erkendt sig skyldig, og at sagen i rette har været behandlet som tilståelsessag*".[58] Det skal bemærkes, at byretten ikke udtrykkeligt udtalte sig om anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Det må imidlertid antages, at tiltaltes tilståelse er tillagt formildende vægt ved strafudmålingen henset til den udmålte straf. Tiltalte blev netop idømt 11 års fængsel, mens strafferammen for tilsvarende forhold kan nå op til 16 års fængsel, jf. straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1.

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten, hvor tiltalte havde påstået formildelse, mens anklagemyndigheden påstod skærpelse af straffen.[59] I landsretten blev der taget udtrykkelig stilling til tilståelsens betydning for strafudmålingen i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

I landsretten oplyste anklagemyndigheden, at politiet i 2022 indledte en efterforskning mod to personer på baggrund af oplysninger, som politiet var kommet i besiddelse af gennem den krypterede kommunikationstjeneste SKY ECC. Denne efterforskning førte til, at politiet opdagede, at tiltalte havde kommunikeret med de pågældende personer via SKY ECC. Politiet foretog således ransagning på tiltaltes bopæl, hvorefter han blev anholdt og fremstillet i grundlovsforhør. Retten udtalte dermed: *"Tiltalte har ikke anmeldt sig selv, men har aflagt tilståelse i forbindelse med den første afhøring og i grundlovsforhøret, da han blev anholdt flere år efter, at forholdene var begået".* Retten anførte i den forbindelse, at tiltaltes tilståelse først blev afgivet på et tidspunkt, hvor politiet allerede havde efterforsket sagen mod ham, og de øvrige involverede, i ca. ét år. Som følge af tiltaltes tilståelse blev sagen således gennemført som en tilståelsessag.[60]

[57] AM 2024.12.18 V2, s. 6.
[58] Ibid., s. 7-8.
[59] Ibid., s. 8.
[60] Ibid., s. 9.

På baggrund af ovenstående fandt landsretten, at der var grundlag for at tillægge tiltaltes tilståelse formildende vægt, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Landsretten udtalte, at uden hensyn til tilståelsen ville straffen skulle fastsættes til omkring 13-14 års fængsel, idet tiltalte i syv tilfælde i en periode på ca. et halvt år havde indsmuglet 46 kg hård narkotika og transporteret ca. 50 kg hash, samt at forholdene var begået i forening med flere som led i en organiseret kriminalitet på tværs af landegrænserne. Imidlertid fandt retten, "*at straffen, når der tages hensyn til tiltaltes tilståelse, tidspunktet for tilståelsen og at sagen er gennemført som en tilståelsessag, passende kan fastsættes til fængsel i 11 år som sket"*. Landsretten stadfæstede dermed byrettens strafudmåling i form af 11 års fængsel til tiltalte.[61] Landsrettens vurdering anses at være i overensstemmelse med forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, hvorefter en tilståelse, selvom gerningsmanden ikke har angivet sig selv, fortsat kan tillægges betydelig vægt, såfremt den afgives tidligt under sagen, således at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan fremmes som tilståelsessag.[62]

Dommen illustrerer vigtigheden af tilståelsens tidspunkt, og i den forbindelse om sagen kan gennemføres som tilståelsessag og medføre procesøkonomiske besparelser. I den konkrete sag havde tiltalte afgivet tilståelse umiddelbart efter anholdelsen, og sagen blev fremmet som en tilståelsessag. Det fremgår ikke udtrykkeligt i dommens præmisser, i hvilket omfang tilståelsen medførte ressourcebesparelser, men det må antages at der navnlig var en besparelse for domstolene, mens politiet ikke opnåede væsentlige ressourcebesparelser grundet den ressourcekrævende efterforskning forud for tiltaltes tilståelse. Tilståelsen indgik dermed som en formildende omstændighed ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, således at tiltaltes straf blev reduceret fra 13-14 års fængsel til 11 års fængsel.

6.1.3. Tilståelse under hovedforhandlingen

Det fremgår endvidere af retspraksis, at tilståelser, der først afgives under hovedforhandlingen, medfører, at tilståelsen tillægges begrænset vægt ved strafudmålingen. Det afgørende for vurderingen er, om tilståelsen har medført en reel ressourcebesparelse. Denne problemstilling afspejles i dommen TfK 2025.10 V.

[61] AM 2024.12.18 V2, s. 9-10.
[62] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 107-108.

6.1.3.1. TfK 2025.10 V

I TfK 2025.10 V blev sagen behandlet som tilståelsessag i byretten den 14. august 2024, jf. retsplejelovens § 831, hvor to tiltalte (herefter "T1" og "T2") var tiltalt for en række færdselsovertrædelser og overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Det væsentligste strafbærende forhold var imidlertid forhold 8, som vedrørte overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, jf. § 1, stk., nr. 1, nr. 2, nr. 3 og nr. 8, om besiddelse af skydevåben under særligt skærpende omstændigheder på offentligt tilgængeligt sted og uden politiets tilladelse. T1 og T2 havde netop i forening været i besiddelse af en funktionsdygtig pistol samt en løsskudspistol med tilhørende magasin.[63]

I byretten havde anklagemyndigheden fremsat påstand om ubetinget fængsel, og det følger af sagens oplysninger, at T1 og T2 begge havde afgivet forklaring i overensstemmelse med deres fulde tilståelse. Både T1 og T2 havde uden forbehold erkendt sig skyldig, og tilståelsen blev støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå på sagen, hvorfor det var bevist, at T1 og T2 var skyldige.[64]

Retten idømte T1 fængsel i 2 år og 6 måneder, hvor de lagde vægt på sagens forhold 8, som T1 tilstod i januar 2024. I den forbindelse lagde retten tilståelsen betydelig formildende vægt ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, selvom tilståelsen først blev afgivet efter, at der forelå DNA-resultater, der bekræftede T1's DNA på pistolen. Dette henset til, *"at tilståelsen forelå så relativt tidligt i sagsforløbet, og at sagen allerede da evt. kunne have været fremmet som en tilståelsessag."*[65]

Det ses, at retten tillagde T1's tilståelse *betydelig formildende vægt* ved strafudmålingen, selvom denne først blev afgivet efter, at politiet havde tilvejebragt DNA-beviser for tiltaltes skyld. Efter forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, er det netop en forudsætning for en sådan vægt ved strafudmålingen, at tilståelsen er afgivet så tidligt under sagen, at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan nå at blive fremmet som en tilståelsessag efter retsplejelovens § 831.[66] I den foreliggende sag havde T1 afgivet tilståelse, efter at politiet allerede havde foretaget ressourcekrævende efterforskningsskridt, som pegede på tiltaltes skyld. Retten kvalificerede alligevel

[63] TfK 2025.10 V, Karnov Group, s. 1 og 4.
[64] Ibid., s. 6-8.
[65] Ibid., s. 8-9.
[66] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 107-108.

tilståelsen som tidlig og tillagde den betydelig vægt, selvom tilståelsen umiddelbart ikke harmonerer med bestemmelsens formål om blandt andet at spare politiet for ressourcer.

Retten idømte endvidere T2 fængsel i 2 år og 6 måneder, hvor de navnlig lagde vægt på sagens forhold 8, som T2 imidlertid først tilstod under hovedforhandlingen, hvorfor tilståelsen kun er tillagt en *mindre formildende vægt*, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.[67] I dette tilfælde anses rettens vurdering at harmonere med forarbejderne, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at der vil være mindre grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, når tilståelsen først afgives under hovedforhandlingen i en domsmandssag eller nævningesag.[68]

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten, hvor både T1 og T2 påstod formildelse af fængselsstraffen og i øvrigt stadfæstelse, mens anklagemyndigheden påstod skærpelse af fængselsstraffen og i øvrigt stadfæstelse. Ankesagen angik således strafudmåling af fængselsstraffen for de forhold, som byrettens dom fandt de tiltalte skyldige i. I denne forbindelse var hovedspørgsmålet for landsretten dermed, hvilken betydning T1 og T2's tilståelse i byretten skulle tillægges ved strafudmålingen efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.[69]

Landsretten anførte, at det af forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, først og fremmest fremgår, at en tilståelse medfører en lavere straf, når tilståelsen afgives tidligt under sagen, således at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan nå at fremmes som en tilståelsessag. Dernæst anføres det, at der vil være mindre grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, når tilståelsen først afgives under hovedforhandlingen i en domsmandssag eller nævningesag. Dog vil tilståelsen også kunne medføre en lavere straf, hvis tiltalte før hovedforhandlingen gennem forsvareren tilkendegiver at ville tilstå flere væsentlige forhold i sagen, således at bevisførelsen under hovedforhandlingen og dermed antallet af retsdage kan begrænses i væsentlig grad.[70]

I den forbindelse oplyste retten, at da T1 og T2 blev fremstillet i grundlovsforhør den 6. november 2023 nægtede de sig skyldig i forhold 8, herunder besiddelse af pistoler isat ammunition. Dette medførte, at politiet iværksatte en efterforskning, hvor der blev foretaget en række

[67] TfK 2025.10 V, Karnov Group, s. 8.
[68] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 108.
[69] TfK 2025.10 V, Karnov Group, s. 9-10.
[70] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 107-108.

efterforskningsskridt, heriblandt DNA-undersøgelser af den funktionsdygtige pistol, som senere bekræftede, at de tiltaltes DNA med størst mulig sandsynlighed var fundet på den nævnte pistol. Der blev dermed rejst tiltale mod begge tiltalte for forholdet ved anklageskrift af 21. december 2023, og tiltalen omfattede desuden en række forhold vedrørende overtrædelse af færdselsloven og lovgivningen om euforiserende stoffer, som for hovedpartens vedkommende var erkendt.[71]

Landsretten lagde således til grund, *"at den relevante tilståelse for begge de tiltaltes vedkommende først blev afgivet under hovedforhandlingen i den domsmandssag, der blev indledt den 14. august 2024, og som var berammet over to retsdage".* I den forbindelse anførte retten at hverken anklagemyndigheden eller retten forudgående var blevet meddelt, at de tiltalte ønskede sagen fremmet som en tilståelsessag, således at antallet af berammede retsdage kunne have været begrænset forud for hovedforhandlingen. T1 havde gennem sin forsvarer, ved mail af 15. januar 2024, tilkendegivet at ville tilstå, hvilket byretten havde lagt til grund ved vurderingen af tilståelsens betydning, jf. ovenfor. Landsretten mente imidlertid, at tilkendegivelsen om tilståelse *"ikke gav grundlag for i væsentlig grad at begrænse den påtænkte bevisførelse og antallet af retsdage",* da tilståelsen kom sent i processen. Det blev først klart under hovedforhandlingen i domsmandssagen, at sagen ville kunne behandles på kortere tid end forudsat. Landsretten fandt dermed, at de pågældende tilståelser i forhold 8 faldt inden for den tilfældegruppe, hvor der ifølge forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, er mindre grund til, at tilståelserne medfører en lavere straf.[72]

Efter en samlet vurdering af forholdets karakter, grovhed og omstændighederne vedrørende forhold 8, sammenholdt med omfanget af den begrænsede ressourcebesparelse i retten, som tilståelserne under hovedforhandlingen medførte, fandt landsretten, at tilståelserne ikke havde en sådan vægt som formildende omstændighed, at det kunne begrunde en fravigelse af lovgivers forudsatte udgangspunkt om en straf på 2 år og 6 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1 (forhold 8). Derudover forelå der ikke i øvrigt omstændigheder, der gav grundlag for at fravige udgangspunktet i loven i medfør af straffelovens § 83.[73]

[71] TfK 2025.10 V, Karnov Group, s. 10-11.
[72] Ibid., s. 11.
[73] Ibid., s. 11.

I forhold til T1 anførte landsretten desuden, at T1 var fundet skyldig i flere overtrædelser af færdselslovens § 52 og et forhold vedrørende særlig hensynsløs kørsel af betydelig grovhed. Retten vurderede, at selvom T1 allerede ved sigtelsen havde erkendt disse forhold, havde tilståelserne ikke medført en væsentlig besparelse i politiets ressourcetunge efterforskning eller i retten i et omfang, der kunne måles i retsdage. På dette grundlag vurderede retten, at tilståelsen ikke kunne tillægges en formildende vægt, der kunne føre til en fravigelse af de af lovgiver forudsatte udgangspunkter for de omhandlede lovovertrædelser.[74] Dette må anses for at være i overensstemmelse med bestemmelsens formål, idet der ifølge forarbejderne navnlig alene kan opnås en betydelig strafreduktion som følge af en tidlig tilståelse, hvis politiet spares for en længere efterforskning.[75]

På baggrund af ovennævnte og efter en samlet vurdering af de forhold som T1 og T2 hver især blev fundet skyldige i, stadfæstede landsretten byrettens dom, således at T2 blev idømt 2 år og 6 måneder, mens landsretten ændrede og forhøjede straffen for T1 til fængsel i 2 år og 9 måneder.[76] Det ses således, at landsretten i modsætning til byretten har fulgt forarbejdernes anvisninger til strafudmålingen for T1, idet landsretten ikke tillagde T1's tilståelse nær så *betydelig vægt*, men tværtimod skærpede dommen, henset til den begrænsede ressourcebesparelse for politiet. Landsrettens anvendelse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, anses således for i højere grad at være i overensstemmelse med bestemmelsens formål om besparelse af ressourcer for politiet og domstolene.

Dommen illustrerer vigtigheden af tilståelsens tidspunkt, sagens gennemførelse og tilståelsens konkrete procesøkonomiske betydning. En tilståelse, der er afgivet sent i forløbet, herunder under hovedforhandlingen, tillægges begrænset vægt. I den konkrete sag havde T1 og T2 først tilstået sagens væsentlige forhold (forhold 8) under hovedforhandlingen, på et tidspunkt hvor sagen allerede var færdigefterforsket med DNA-undersøgelser og berammet over to retsdage. Tilståelserne havde ikke medført nogen reel ressourcebesparelse for politiet grundet ressourcetung efterforskning forud for tilståelsen, og besparelsen for domstolene var begrænset, hvorfor tilståelserne ikke havde en sådan tilstrækkelig vægt, at de kunne fravige strafudgangspunktet. Derudover havde T1 tilstået de andre forhold, udover forhold 8, allerede ved sigtelsen, men uden at det havde medført en væsentlig besparelse i politiets efterforskning, hvorfor tilståelsen ikke medførte strafreduktion.

[74] TfK 2025.10 V, Karnov Group, s. 11.
[75] Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024, specielle bem. til § 2, s. 107-108.
[76] TfK 2025.10 V, Karnov Group, s. 11.

6.1.4. Tilståelsens betydning ved personfarlig kriminalitet

Det ses desuden af retspraksis, at spørgsmålet om forbrydelsens karakter og grovhed indgår i domstolenes vurdering af, om en tilståelse skal tillægges vægt ved strafudmålingen. Dette spørgsmål ses navnlig at være relevant i sager om personfarlig kriminalitet, hvor tilståelsens betydning i praksis ses at være mere begrænset, selvom dette ikke fremgår udtrykkeligt af forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Dette kommer til udtryk i TfK 2024.395 V.[77]

6.1.4.1. TfK 2024.395 V

I TfK 2024.395 V blev sagen behandlet som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831, hvor den tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 237 om manddrab. Tiltalte havde den 19. april 2023, ved forudgående planlægning, opsøgt sin onkel og dennes ægtefælle på deres bopæl medbringende en kniv, som han kort efter sin ankomst anvendte til at dræbe forurettede, herunder onklens kone, ved adskillige knivstik.[78]

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om 13 års fængsel. Tiltalte havde uden forbehold erkendt sig skyldig, og tilståelsen var støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå, hvorfor det var bevist, at tiltalte var skyldig. Byretten idømte dermed tiltalte en fængselsstraf på 13 år, jf. straffelovens § 237. Ved strafudmålingen lagde retten vægt på sagens grovhed, herunder at tiltalte opsøgte forurettede og hendes ægtefælle en aften i deres hjem medbringende en skjult kniv i ærmet, og at han kort efter ankomsten overfaldt og dræbte forurettede, som han stort set ikke kendte, ved et meget voldsomt knivoverfald foran hendes ægtefælle i en situation, hvor hun reelt ikke havde mulighed for at sætte sig til modværge. På den baggrund og efter en samlet vurdering fandt byretten, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet for manddrab på 12 års fængsel i opadgående retning. Retten fastslog samtidig, at *"hverken det forhold, at tiltalte nu har erkendt sig skyldig, eller de oplysninger, der foreligger om hans personlige og helbredsmæssige forhold, kan under de foreliggende omstændigheder føre til et andet resultat"*.[79]

Det bør bemærkes, at byrettens fastsatte straf overstiger det af praksis almindelige udgangspunkt på 12 års fængsel for manddrab, hvilket indikerer, at tilståelsen ikke blev tillagt formildende vægt ved

[77] Tilsvarende ses i TfK 2024.397 Ø om drab, som ikke er behandlet nærmere i afhandlingen.
[78] TfK 2024.395 V, Karnov Group, s. 1-3.
[79] Ibid., s. 2 og 12.

strafudmålingen efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Det skal i øvrigt bemærkes, at lovændringen, hvorefter en tilståelse udtrykkeligt skal indgå som en formildende omstændighed, endnu ikke var trådt i kraft på tidspunktet for sagens behandling i byretten den 19. april 2024.

Byrettens dom blev efterfølgende anket til landsretten, hvor tiltalte påstod formildelse, mens anklagemyndigheden påstod skærpelse.[80] Landsretten afsagde dom den 10. oktober 2024, hvilket var efter indførelsen af lovændringen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, som blev indført den 15. juni 2024. Dette rejser således spørgsmålet, om landsretten i sin afgørelse tillægger tiltaltes tilståelse betydning ved strafudmålingen på baggrund af den nye bestemmelse.

Landsretten fastslog indledningsvist, at det af retspraksis følger, at et drab straffes med fængsel i 12 år, medmindre der foreligger ikke uvæsentlige skærpende eller formildende omstændigheder. Retten lagde herefter til grund, at der efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder ikke var grundlag for at fravige udgangspunktet på 12 års fængsel. I den forbindelse udtalte retten udtrykkeligt, at *"hverken den omstændighed, at drabet er udført med en betydelig voldsomhed for øjnene af F's ægtefælle i deres fælles hjem, eller det forhold, at tiltalte har erkendt sig skyldig, kan føre til en anden vurdering".* På denne baggrund stadfæstede landsretten dermed byrettens dom med den ændring, at straffen blev nedsat fra 13 til 12 års fængsel.[81]

Det skal fremhæves, at landsretten ikke fandt grundlag for strafreduktion under hensyn til tiltaltes tilståelse, som muliggjorde, at sagen kunne gennemføres som tilståelsessag efter retsplejelovens § 831. Dette giver anledning til at overveje, om domstolene har tendens til ikke at lade tilståelser indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen i sager om personfarlig kriminalitet som drab.

Dommen illustrerer således, at en tilståelse ikke nødvendigvis tillægges formildende vægt ved strafudmålingen, selvom sagen gennemføres som en tilståelsessag. Afgørelsen beror fortsat på en konkret vurdering, hvor blandt andet forbrydelsens karakter og grovhed kan være afgørende. I den foreliggende sag fandt landsretten, at forholdets karakter og grovhed, herunder at der var tale om manddrab efter straffelovens § 237, ikke gav grundlag for at fravige udgangspunktet om 12 års fængsel. Dommen kan dermed tyde på, at visse typer af forbrydelser kan have en iboende grovhed,

[80] TfK 2024.395 V, Karnov Group, s. 13.
[81] Ibid., s. 14.

for eksempel manddrab, hvorefter en tilståelse af forholdet ikke i sig selv kan udgøre en formildende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen. Dette kan navnlig ses i lyset af, at det umiddelbart vil krænke retsfølelsen i sager om særlig grov personfarlig kriminalitet, hvis tilståelsen medfører en rabat ved strafudmålingen.

6.1.5. Opsummering

Gennemgangen af retspraksis viser, at vurderingen af tilståelsesrabat før rammesætningen i U 2025.3022 H støttede på momenter som tilståelsens tidspunkt og tilståelsens procesøkonomiske betydning, dog således at det fortsat beroede på en konkret helhedsvurdering i den enkelte sag.

Det kan først og fremmest af retspraksis udledes, at tidlige tilståelser i sagens indledende fase tillægges væsentlig betydning ved strafudmålingen. I U 2025.997 V blev tidlige tilståelser, afgivet ved eller kort efter anholdelsen i takt med at beviserne blev forelagt, tillagt betydelig vægt ved strafudmålingen, navnlig fordi de muliggjorde behandling som tilståelsessag og medførte ressourcebesparelser for både politiet og domstolene. De tiltalte fik dermed en strafreduktion som følge af deres tilståelser; T1 fik reduceret sin straf fra 2 ½ års fængsel til 2 års fængsel, T2 fik reduceret sin straf fra 5-5 ½ års fængsel til 4 år og 6 måneders fængsel, og T3 fik reduceret sin straf fra 4-4 ½ års fængsel til 3 år og 6 måneders fængsel. Dommen viser, at det afgørende imidlertid ikke alene var tilståelsens tidspunkt og dermed sagens gennemførelse som tilståelsessag, men at tilståelsen medførte en reel ressourcebesparelse.

Det ses dernæst, at tidlige tilståelser i den indledende fase, som muliggør, at sagen kan gennemføres som tilståelsessag, men som afgives på et tidspunkt, hvor politiet allerede har foretaget omfattende efterforskningsskridt, alene tillægges vægt, hvis den har haft en vis procesøkonomisk effekt. I AM 2024.12.18 V2 havde tiltalte afgivet tilståelse umiddelbart efter anholdelsen, og sagen blev fremmet som tilståelsessag, hvor besparelsen navnlig vedrørte domstolene, idet politiet allerede havde foretaget ressourcekrævende efterforskning. Tilståelsen indgik dermed som en formildende omstændighed ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, således at tiltaltes straf blev reduceret fra 13-14 års fængsel til 11 års fængsel.

Det ses endvidere, at tilståelser afgivet senere i sagsforløbet, herunder under hovedforhandlingen, som udgangspunkt tillægges begrænset vægt ved strafudmålingen. Dette ses i TfK 2025.10 V, hvor

T1 og T2 først havde nægtet sig skyldig og derefter afgivet fuldstændig tilståelse af sagens væsentlige strafbærende forhold, vedrørende besiddelse af skydevåben, under hovedforhandlingen, på et tidspunkt hvor sagen allerede var færdigefterforsket og berammet, hvorfor omfanget af ressourcebesparelse ved domstolene var begrænset. Deres tilståelser vedrørende forholdet havde derfor ikke en sådan vægt som formildende omstændighed, at det kunne begrunde en fravigelse af lovgivers forudsatte udgangspunkt om en straf på 2 år og 6 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1. Desuden blev T1 tillige fundet skyldig i andre overtrædelser, som han havde tilstået allerede ved sigtelsen, men uden at det havde medført væsentlig besparelse i politiets efterforskning eller i retten i et omfang, der kunne måles i retsdage. Tilståelserne kunne derfor ikke tillægges en sådan formildende vægt, at der var grundlag for at fravige lovgivers udgangspunkter for de omhandlede lovovertrædelser, og T1's straf blev dermed skærpet til 2 år og 9 måneders fængsel.

Endelig viser retspraksis, at forbrydelsens karakter og grovhed, i sager om personfarlig kriminalitet, kan medføre, at tilståelsen ikke tillægges selvstændig formildende betydning, selvom der er afgivet en tidlig tilståelse, der danner grundlag for behandling af sagen som tilståelsessag. I TfK 2024.395 V blev tilståelsen ikke tillagt formildende vægt ved strafudmålingen, til trods for at sagen blev fremmet som tilståelsessag. Dette bundede i en konkret helhedsvurdering, hvor tilståelsen af forholdet, som var særlig grov, herunder manddrab efter straffelovens § 237, ikke gav grundlag for at fravige udgangspunktet om 12 års fængsel. Dommen giver anledning til at overveje, om domstolene kan have tendens til ikke at give strafreduktion i sager om personfarlig kriminalitet, selvom der er tilstået, for at undgå at krænke retsfølelsen i disse typer sager af særlig grov karakter.

6.2. Domstolenes anvendelse af tilståelsesrabat efter rammesætningen

Afsnittet undersøger domstolenes anvendelse af tilståelsesrabat, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, efter Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H. Formålet er at afdække, hvilke momenter der indgår i domstolenes vurdering af tilståelsens betydning ved strafudmålingen. I den forbindelse indledes analysen med en gennemgang af rammerne for bestemmelsens anvendelse, efterfulgt af en analyse af relevant retspraksis, hvor tilståelsen er struktureret efter domstolenes kategorisering og de generelle principper for strafudmåling ved tilståelse.

6.2.1. Indledende om U 2025.3022 H

I forlængelse af lovændringen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, ved lov nr. 661 af 11. juni 2024, har Højesteret i sin dom afsagt den 15. maj 2025 i sag 99/2024, jf. U 2025.3022 H, fastlagt nærmere og

klarere rammer for anvendelsen af bestemmelsen. I præmisserne til dommen har Højesteret taget stilling til, hvilken betydning en tilståelse konkret skal have for strafudmålingen, og hvordan tilståelsesrabatten skal udmåles.

Højesteret opstillede i dommen, på baggrund af tilfældegrupperne i forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, seks kategorier for tilståelsesrabat, som angiver rammerne for tilståelsens betydning ved strafudmålingen. For hver af de seks kategorier angav Højesteret et udgangspunkt for tilståelsesrabattens relative størrelse i forskellige tilfælde afhængigt af tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning. I den forbindelse udtalte Højesteret desuden generelt i præmisserne til en anden dom, herunder U 2025.3370 H, at det er hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af dommen i den enkelte sag, hvilken af de seks kategorier tilståelsen er omfattet af, og hvilken straf der ville være udmålt uden tilståelsesrabat.[82] Højesterets dom i U 2025.3022 H indeholder desuden en række generelle principper for strafudmålingen ved tilståelse, herunder at der er sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn.[83] Dommen udgør således et væsentligt fortolkningsbidrag til forståelsen af bestemmelsens anvendelse, og hvordan de lovforberedende bemærkninger til bestemmelsen skal forstås samt inddrages i den konkrete strafudmåling.

6.2.2. Kategori 1: Selvanmeldelse

Det fremgår af præmisserne til U 2025.3022 H, at Højesteret, med henvisning til lovbemærkningerne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, har fastslået, at den største rabat ved strafudmålingen forudsætter, at gerningsmanden har angivet sig selv og aflagt en fuldstændig tilståelse. Dette svarer til den tilståelsessituation, som også før lovændringen var omfattet af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. For sager omfattet af denne kategori fandt Højesteret, at der som udgangspunkt kan ske en reduktion af straffen på ca. en tredjedel eller mere.[84] Et sådant tilfælde ses illustreret i dommen TfK 2025.212 V, som foreløbigt udgør den eneste dom, der falder inden for kategori 1.[85]

[82] Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.
[83] Ibid.
[84] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.
[85] Denne observation er baseret på en indledende gennemgang af retspraksis, hvor dette kunne konstateres.

6.2.2.1. TfK 2025.212 V

I TfK 2025.212 V blev sagen behandlet som en tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 831, hvor den tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 164, stk. 1, om afgivelse af urigtige oplysninger til offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved blev sigtet, dømt eller undergivet anden strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold. Tiltalte havde den 9. november 2023 kontaktet politiet telefonisk og i strid med sandheden anmeldt, at A, hendes eksmand, havde voldtaget hende den 16. oktober 2023 i hendes lejlighed. Efterfølgende rettede tiltalte selv henvendelse til politiet i januar 2024, hvor hun oplyste, at anmeldelsen var usand.[86]

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om fængselsstraf. Tiltalte havde ikke fremsat påstand, idet hun netop havde angivet sig selv og aflagt en fuldstændig tilståelse. Tiltalte havde således uden forbehold erkendt sig skyldig, og tilståelsen var støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå i sagen. Det var således bevist, at tiltalte var skyldig.[87]

Byretten idømte tiltalte fængsel i 20 dage, jf. straffelovens § 164, stk. 1. Ved strafudmålingen lagde retten vægt på de følger, som tiltaltes falske anmeldelse havde haft for den forurettede i sagen, herunder at han i en periode på knap tre måneder blev afskåret fra samvær med deres fælles barn. Retten tillagde dog samtidig betydning, at tiltalte selv havde rettet henvendelse til politiet for at trække anmeldelsen tilbage ved fuldstændig tilståelse, og at sagen derved kunne gennemføres som en tilståelsessag. På denne baggrund blev det normale udgangspunkt for strafudmålingen fraveget, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.[88] Det skal bemærkes, at byretten ikke tog udtrykkelig stilling til Højesterets kategorisering, der fremgår af U 2025.3022 H afsagt den 15. maj. 2025, hvilket må ses i lyset af, at sagen blev behandlet i byretten forud for Højesterets domsafsigelse.

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse, således at straffen forhøjes til fængsel i 40 dage, mens tiltalte påstod formildelse, således at straffen gøres betinget, subsidiært stadfæstelse.[89] For landsretten var det centrale spørgsmål med hvilken vægt, at tiltaltes tilståelse skulle indgå ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

[86] TfK 2025.212 V, Karnov Group, s. 1.
[87] Ibid., s. 1-2.
[88] Ibid., s. 1-2.
[89] Ibid., s. 3.

I landsretten blev der fremlagt supplerende oplysninger om ressourceforbruget. Politiet havde oplyst, at sagen i byretten ville have varet to timer, hvis den havde været behandlet som en domsmandssag. Desuden havde politiet i forbindelse med ankesagen udarbejdet en rapport af 24. marts 2025 om ressourceforbruget i forbindelse med anmeldelsen for voldtægt.[90] Disse oplysninger gav landsretten grundlag for vurdering af omfanget af ressourcebesparelsen, som tilståelsen måtte have medført.

Landsretten fastslog indledningsvist, at udgangspunktet for strafudmålingen i sager om falsk anmeldelse for voldtægt er fængsel i 30 dage, jf. forarbejderne til straffelovens § 164, stk. 1, og at der i den foreliggende sag ikke var omstændigheder, der gav grundlag for at fravige dette strafudgangspunkt. Landsretten tog herefter stilling til, hvorvidt straffen kunne udmåles til lavere end 30 dage efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Retten bemærkede, at *"tiltalte efter nogle måneder selv kontaktede politiet og trak anmeldelsen for voldtægt tilbage"* og *"aflagde fuld tilståelse, og sagen mod hende for falsk anmeldelse blev herefter i byretten behandlet som tilståelsessag*." Retten kvalificerede på denne baggrund, at den foreliggende sag var omfattet af Højesterets kategori 1, jf. U 2025.3022 H, hvor gerningsmanden har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse, hvilket som udgangspunkt kan medføre en reduktion af straffen på ca. en tredjedel eller mere.[91]

Flertallet i landsretten, herunder 5 voterende, fandt, at der ikke forelå omstændigheder, der gav grundlag for at fravige udgangspunktet om strafreduktion i kategori 1, hvorfor de mente, at straffen skulle fastsættes til fængsel i 20 dage. Én voterende fandt imidlertid, på baggrund af de supplerende oplysninger om ressourceforbruget, at straffen skulle fastsættes til fængsel i 30 dage, idet tilståelsen alene havde medført en begrænset ressourcebesparelse.[92] Der blev afsagt dom efter stemmeflertallet, og landsretten stadfæstede derfor dommen, således at tiltaltes straf blev reduceret med en tredjedel i form af 20 dages fængsel i stedet for udgangspunktet på 30 dages fængsel. Det skal bemærkes, at trods den begrænsede ressourcebesparelse, jf. de supplerende oplysninger, lagde landsretten afgørende vægt på, at tiltalte selv havde angivet sig selv og erkendt forholdet fuldt ud, og at sagen kunne behandles som tilståelsessag.

[90] TfK 2025.212 V, s. 3.
[91] Ibid., s. 3-4.
[92] Ibid., s. 4.

Dommen illustrerer, at en selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse tillægges afgørende betydning ved strafudmålingen. For at opnå den i kategori 1 største rabat, svarende til som udgangspunkt en reduktion af straffen på ca. en tredjedel eller mere, skal gerningsmanden have angivet sig selv og afgivet fuldstændig tilståelse. I den foreliggende sag havde tiltalte efter nogle måneder selv kontaktet politiet for at trække den falske anmeldelse for voldtægt tilbage, hvorved hun afgav fuld tilståelse, og sagen kunne fremmes som tilståelsessag. Selvom ressourcebesparelsen for politiet og domstolene synes at have været begrænset, lagde landsrettens flertal afgørende vægt på tiltaltes selvanmeldelse kombineret med fuldstændig tilståelse, der kunne give rabat efter udgangspunktet i kategori 1, således at tiltalte fik 20 dages fængsel frem for 30 dage.

6.2.3. Kategori 2: Politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan fremmes som tilståelsessag

Det fremgår for det andet af Højesterets præmisser, at der foreligger en kategori af tilfælde, hvor gerningsmanden ikke har angivet sig selv, men hvor der afgives en tilståelse på et tidligt tidspunkt under sagen. Det anføres i lovbemærkningerne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, at der i sådanne situationer i højere grad er grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, såfremt tilståelsen medfører, at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan fremmes som en tilståelsessag. Det anføres endvidere, at i dette tilfælde kan tilståelsen efter omstændighederne tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen. For sager omfattet af denne kategori fandt Højesteret, at der som udgangspunkt kan ske en reduktion af straffen på mellem ca. 20 % og ca. en tredjedel.[93] Et eksempel fra praksis er dommen TfK 2026.45 V.

6.2.3.1. TfK 2026.45 V

I TfK 2026.45 V blev sagen behandlet som en tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 831, hvor den tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 280, stk. 1, nr. 1, om mandatsvig. Tiltalte havde i perioden fra den 24. juli 2023 til den 8. marts 2024 misbrugt sin adgang som ansat i en virksomhed til at bestille varer på virksomhedens vegne for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, herunder bestilling af dæk og fælge, som tiltalte videresolgte privat uden om virksomheden.[94]

[93] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.
[94] TfK 2026.45 V, Karnov Group, s. 1.

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om ubetinget fængselsstraf i 4 måneder. Tiltalte havde uden forbehold erkendt sig skyldig, og tilståelsen blev støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå i sagen. Det fremgår af sagens oplysninger, at den 8. marts 2024 fik tiltalte dårlig samvittighed og meldte sig selv til selskabets ledelse, hvorefter han blev bortvist og underskrev gældsbreve. Arbejdsgiveren anmeldte forholdet til politiet den 11. marts 2024 og ved første afhøring i april 2025 erkendte tiltalte straks forholdet. Det var dermed bevist, at tiltalte var skyldig i den rejste tiltale.[95]

Byretten idømte tiltalte en fængselsstraf på 4 måneder, jf. straffelovens § 280, stk. 1. Ved strafudmålingen lagde retten i formildende retning vægt på sagsbehandlingstiden, herunder at sagen havde lagt i bero hos politiet fra politianmeldelsen den 11. marts 2024 indtil den 15. april 2025, hvor tiltalte blev afhørt. Retten lagde imidlertid i skærpende retning vægt på, at tiltalte tidligere var straffet for berigelseskriminalitet begået mod en arbejdsgiver, at der var tale om endog meget hurtigt recidiv, at forholdene var begået over en lang periode og det unddragne beløbs størrelse.[96]

Byretten fandt herefter og efter anklagemyndighedens påstand, at straffen uden hensyn til en eventuel tilståelsesrabat skulle udmåles til mindst 6 måneders fængsel. Byretten tog herefter stilling til tilståelsens betydning for strafudmålingen efter kategoriseringen i U 2025.3022 H. Retten anførte, *"at tiltalte efter sin egen forklaring meldt sig selv til ledelsen i A A/S og har tilstået forholdet overfor politiet og i retten, så sagen har kunnet afgøres som tilståelsessag".* Selvom tiltalte ikke angav sig selv overfor politiet, havde han imidlertid meldt sig selv til arbejdsgiveren, som herefter kunne foretage politianmeldelsen. Retten fandt dermed, at sagen var omfattet af kategori 2, og at der efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, skulle ske en reduktion svarende til 2 måneders fængsel, hvilket udgjorde en tredjedel af udgangspunktet på 6 måneders fængsel.[97]

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten, hvor tiltalte havde påstået formildelse, mens anklagemyndigheden havde påstået skærpelse af straffen. I den forbindelse fastsatte landsretten ved strafudmålingen et nyt udgangspunkt for straffen. Efter en samlet vurdering af forholdets karakter, tiltaltes tidligere domme for ligeartet kriminalitet og hurtige recidiv fandt landsretten, at straffen uden hensyn til en eventuel tilståelsesrabat skulle udmåles til fængsel i 8 måneder.[98]

[95] TfK 2026.45 V, Karnov Group, s. 1-2.
[96] Ibid., s. 2-3.
[97] Ibid., s. 3.
[98] Ibid., s. 3-4.

Landsretten fandt på baggrund af de anførte grunde i byretten, at der var tale om et kategori 2-tilfælde, jf. U 2025.3022 H. Landsretten fandt, at der efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, skulle ske en reduktion af straffen svarende til 2 måneders fængsel, hvilket udgjorde 25 % af udgangspunktet på 8 måneders fængsel, der ellers ville have været udmålt. Tiltaltes fængselsstraf blev således udmålt til fængsel i 6 måneder. Landsretten stadfæstede dermed byrettens dom med den ændring, at straffen blev forhøjet fra 4 til 6 måneders fængselsstraf.[99]

Dommen illustrerer, at tilståelsens tidspunkt og dens procesøkonomiske betydning, heraf mulighed for sagens gennemførelse som tilståelsessag, er central i vurderingen af tilståelsens betydning som formildende omstændighed. En tidlig tilståelse i sagens indledende fase, som er karakteristisk for kategori 2-tilfælde, kan i væsentlig grad lette sagens behandling og medføre væsentlige ressourcebesparelser. I den foreliggende sag blev det tillagt vægt, at tiltaltes tilståelse overfor politiet ved første afhøring samt overfor retten bidrog til sagens opklaring og gjorde det muligt at gennemføre sagen som en tilståelsessag. Det må antages, at politiet og domstolene opnåede en væsentlig ressourcebesparelse, hvorfor sagen blev placeret i kategori 2 og medførte en betydelig strafreduktion på 25 % for tiltalte, således han fik en straf på 6 måneders fængsel frem for 8 måneder.

6.2.4. Kategori 3: Sagen fremmes som tilståelsessag, men politiet spares ikke for en længere efterforskning

Det fremgår som det tredje af Højesterets præmisser, at lovbemærkningerne indebærer, at der i tilståelsessager, hvor politiet ikke spares for en længere efterforskning, ikke kan gives samme tilståelsesrabat som i kategori 2. For sager omfattet af denne kategori fandt Højesteret, at der i sådanne tilfælde som udgangspunkt kan ske en reduktion af straffen på mellem ca. 10 - 20 %. Som eksempel nævner Højesteret narkotika- og våbensager, hvor det erkendte forhold svarer til politiets fund hos den pågældende.[100] Et af mange eksempler på en sag der er henført til kategori 3, er U 2025.3022 H.

6.2.4.1. U 2025.3022 H

I U 2025.3022 H fastlagde Højesteret ikke blot rammerne for tilståelsesrabat, men foretog tillige en konkret vurdering af, hvilken kategori den konkrete sag i dommen var omfattet af, hvilket vil behandles i det følgende. I denne dom blev sagen behandlet som en tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 831, hvor tiltalte i perioden fra juli 2023 til april 2024 havde begået omfattende berigelses- og

[99] TfK 2026.45 V, Karnov Group, s. 4.
[100] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.

narkokriminalitet, herunder navnlig databedrageri. Sagen angik flere former for berigelses- og narkokriminalitet begået over en periode. Tiltalte var tiltalt for otte forhold om databedrageri efter straffelovens § 279 a (forhold 2-9) ved misbrug af et købekort tilhørende en skole med henblik på uberettiget vinding. Han var også tiltalt for flere overtrædelser af lov om euforiserende stoffer § 3 (forhold 1 og 11-13), overtrædelse af straffelovens § 191 om besiddelse af narkotika med henblik på videreoverdragelse (forhold 14), brugstyveri efter straffelovens § 293 (forhold 10 og 15) samt hæleri efter straffelovens § 290 (forhold 16) for tyveri og besiddelse af elcykler.[101]

I byretten havde anklagemyndigheden fremsat påstand om fængselsstraf. Tiltalte havde uden forbehold erkendt sig skyldig og forklaret i overensstemmelse med tiltalen. Tilståelsen blev støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå i sagen, hvorfor det var bevist, at tiltalte var skyldig. Retten idømte tiltalte en fængselsstraf på 2 år, og straffen omfattede tillige en reststraf på 367 dage, for ligeartet kriminalitet, fra tidligere prøveløsladelse den 8. juli 2023.[102]

Ved strafudmålingen lagde byretten vægt på, at tiltalte havde afgivet en fuldstændig indenretlig tilståelse kort tid efter hans varetægtsfængsling, hvorfor tilståelsen skulle tillægges betydelig vægt i formildende retning. De henviste til forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, hvor det fremgår, at en tilståelse afgivet tidligt under sagen, sådan at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan nå at blive fremmet som tilståelsessag, kan tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen. Retten anførte samtidig, at straffen for de aktuelle forhold uden anvendelse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, kunne udmåles til omkring 1 år og 6 måneders fængsel, henset til stoffernes mængde og karakter, antallet af berigelsesforhold og tiltaltes forstraffe. Reststraffen skulle desuden indgå ved udmålingen af fællesstraffen uden hensyn til tilståelsen i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Efter samlet hensyntagen til tilståelsen blev fællesstraffen herefter fastsat til 2 års fængsel.[103]

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten, hvor anklagemyndigheden påstod skærpelse af straffen, mens tiltalte påstod formildelse. Landsretten tiltrådte af de grunde, der blev anført af byretten, at tiltaltes tilståelse skulle tillægges betydelig vægt i formildende retning ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, og dertilhørende forarbejder. Landsretten tiltrådte

[101] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3022-3023.
[102] Ibid., s. 3023-3024.
[103] Ibid., s. 3024.

endvidere, at reststraffen skulle indgå i udmålingen af fællesstraffen uden hensyn til tilståelsen. Flertallet udtalte, at der i tilfælde, hvor straffen uden hensyn til tilståelsen ville skulle udmåles til fængsel mellem 1 år og 6 måneder og 2 år, alt efter tidspunktet for tiltaltes tilståelse, passende ville kunne ske en reduktion på op til en tredjedel, når straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, fandt anvendelse. På den baggrund, og efter forholdenes karakter og omfang samt tiltaltes forstraffe, fandt flertallet, at straffen var passende udmålt til 2 års fængsel og byrettens dom blev dermed stadfæstet.[104]

Landsrettens dom blev anket til Højesteret, hvor anklagemyndigheden påstod skærpelse, mens tiltalte påstod formildelse. For Højesteret angik sagen strafudmålingen, herunder navnlig hvilken betydning tiltaltes tilståelse skulle have for strafudmålingen.[105] Højesteret fastslog indledningsvist rammerne for tilståelsesrabat og opstillede på baggrund af forarbejderne de seks kategorier, der angiver udgangspunktet for tilståelsesrabat i forskellige situationer, samt de generelle principper. Højesteret tog herefter stilling til den konkrete sag i dommen med udgangspunkt i kategoriseringen.

Højesteret fandt efter en samlet vurdering, at straffen uden hensyn til reststraffen og en eventuel tilståelsesrabat skulle udmåles til fængsel i 2 år. Højesteret lagde vægt på forholdenes karakter, tiltaltes mange forstraffe for ligeartet kriminalitet og det hurtige recidiv. Højesteret lagde endvidere til grund, at tiltalte havde afgivet tilståelse tidligt under sagen, sådan at sagen havde kunnet fremmes og behandles som tilståelsessag. Højesteret anførte herefter: ”*Hans tilståelse i sagens hovedforhold* (forhold 14) *vedrørende besiddelse af 336,49 gram amfetamin svarer til den mængde amfetamin, som politiet under visitation af ham fandt gemt i hans underbukser”.* Højesteret fandt dermed, at der ikke var grundlag for at antage, at politiet ved tilståelsen i nogen af forholdene var blevet sparet for en længere efterforskning, hvorfor sagen var omfattet af kategori 3. Der var desuden ikke grundlag for at antage, at domstolene var blevet sparet for en længerevarende retssag.[106]

På denne baggrund, og efter en samlet vurdering, fandt Højesteret, at der efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, skulle ske en reduktion af straffen svarende til 3 måneders fængsel, hvilket udgjorde 12,5 % af fængselsstraffen på 2 år, der ellers ville have været udmålt. Straffen blev herefter udmålt til fængsel i 1 år og 9 måneder. Hertil kom reststraffen på 367 dage, således at fællesstraffen samlet blev fastsat

[104] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3025.
[105] Ibid., s. 3025 og 3028.
[106] Ibid., s. 3030.

til fængsel i 2 år og 9 måneder. Højesteret stadfæstede landsrettens dom med den ændring, at tiltalte straffes med fængsel i 2 år og 9 måneder.[107] Det bemærkes, at Højesteret dermed ændrede landsrettens dom, idet straffen blev forhøjet fra 2 år til 2 år og 9 måneder. Det skyldes ikke, at tilståelsen blev tillagt mindre vægt, men at Højesteret fastsatte et højere udgangspunkt for straffen og herefter foretog en konkret vurdering af rabatten inden for kategori 3.

Dommen illustrerer, at tilståelsens tidspunkt og gennemførelse som tilståelsessag ikke i sig selv er afgørende for en betydelig tilståelsesrabat, men afhænger af om tilståelsen har haft efterforskningsmæssig betydning. Hvor en tidlig tilståelse i kategori 2-tilfælde medfører væsentlige ressourcebesparelser og dermed en betydelig strafreduktion, forudsætter dette tillige, at tilståelsen har sparet politiet for en længere efterforskning. I den foreliggende sag blev tilståelsen afgivet tidligt og muliggjorde sagens gennemførelse som tilståelsessag, men hovedforholdet, vedrørende 336,49 gram amfetamin, var allerede konstateret ved visitation af tiltalte. Tilståelsen bidrog derfor ikke til sagens opklaring eller til at begrænse efterforskningen og havde dermed ikke samme procesøkonomiske effekt som ved kategori 2. Sagen blev derfor henført til kategori 3, således at tilståelsen blev tillagt moderat vægt, hvilket konkret medførte en strafreduktion på ca. 12,5 % af fængselsstraffen på 2 år.

6.2.5. Kategori 4: Tilståelse under hovedforhandlingen i en domsmandssag eller nævningesag har begrænset antallet af retsdage i væsentlig grad

Det fremgår som det fjerde af Højesterets præmisser, at der foreligger en kategori af tilfælde, hvor tilståelsen først afgives under hovedforhandlingen i en domsmands- eller nævningesag. Lovbemærkningerne anfører, at der i sådanne situationer som udgangspunkt er mindre grund til, at tilståelsen medfører en lavere straf. Det anføres imidlertid, at hvis tiltalte forud for hovedforhandlingen gennem forsvareren tilkendegiver at ville tilstå væsentlige forhold i sagen med den virkning, at bevisførelsen under hovedforhandlingen og dermed antallet af retsdage kan begrænses i væsentlig grad, kan en sådan tilståelse dog alligevel medføre en lavere straf, selvom der også er forhold, som ikke tilstås. For sager omfattet af denne kategori fandt Højesteret, at der som udgangspunkt kan ske en reduktion af straffen på mellem ca. 10 - 20 %, der beregnes ud fra straffen for det eller de tilståede forhold.[108] Ét eksempel på et sådant tilfælde afspejles i dommen AM 2025.08.07 Ø. Det bemærkes, at der er søgt 3.instansbevilling i denne sag.

[107] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3030.
[108] U 2025.3022 H, Karnov Group, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.

6.2.5.1. AM 2025.08.07 Ø

I AM 2025.08.07 Ø blev sagen behandlet som domsmandssag og byggede på et anklageskrift modtaget den 28. januar 2025 samt et tillægsanklageskrift modtaget den 21. marts 2025. I denne sag blev den tiltalte i byretten tiltalt for en række forhold om overtrædelse af straffelovens § 191 vedrørende omfattende hashhandel (forhold 1-4 og 7), overtrædelse af straffelovens § 171 om dokumentfalsk (forhold 5) samt overtrædelse af straffelovens § 123, jf. § 21 om forsøg på vidnetrusler (forhold 6). Sagen angik navnlig et organiseret hashforløb, hvor tiltalte i forhold 1-4, i forening og efter forudgående planlægning eller fælles forståelse, med flere andre var involveret i besiddelse og videreoverdragelse af meget betydelige mængder hash.[109]

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om fængselsstraf. Det skal bemærkes, at sagen tidligere har været behandlet som tilståelsessag. Retten i Holbæk havde den 23. maj 2024 afsagt dom i en tilståelsessag vedrørende forhold 1-6. Denne dom blev imidlertid ophævet og hjemvist af Østre Landsret den 22. november 2024 til fornyet behandling, hvorefter anklagemyndigheden indbragte sagen for retten på ny som en domsmandssag.[110] Tilståelsen skulle dermed vurderes i lyset af sagens samlede procesforløb og ikke alene den oprindelige tilståelsessag.

Det fremgår af sagen, at tiltalte havde erkendt sig skyldig i forhold 1-4, mens han nægtede sig skyldig i forhold 5-7. Byretten fandt tiltalte skyldig i forhold 1-4 i overensstemmelse med tilståelsen, hvilket blev støttet af sagens øvrige oplysninger. Efter bevisførelse fandt retten desuden tiltalte skyldig i medvirken til dokumentfalsk efter straffelovens § 171, stk. 1, jf. § 23 (forhold 5), ved brug af falske dokumenter ved leasing af et køretøj, og forsøg på vidnetrusler efter straffelovens § 123, jf. § 21, stk. 1 (forhold 6) for forsøg på at udfinde anmelderens identitet for at få voldtægtsanklagen mod sin far trukket tilbage ved trusler. I forhold 7 blev tiltalte frifundet for besiddelse af 400 kg hash, men dømt for salg af 7 kg hash samt forsøg på besiddelse af 40-50 kg hash med henblik på videreoverdragelse, jf. straffelovens § 191, jf. § 21.[111]

Byretten idømte tiltalte 3 år og 6 måneders fængsel fastsat som en tillægsstraf. Ved strafudmålingen lagde retten navnlig vægt på tiltaltes handel med betydelige mængder hash og forsøg på yderligere

[109] AM 2025.08.07 Ø, Anklagemyndighedens Vidensbase, s. 4-6.
[110] Ibid., s. 6.
[111] Ibid., s. 14-15.

indførsel i forening med flere andre, samt at tiltalte havde en væsentlig og aktiv rolle som bagmand i forhold 1-4 ved at finansiere hashhandlen. Retten lagde tillige vægt på tiltaltes skyld i dokumentfalsk af betydelig økonomisk karakter, forsøg på vidnetrusler for at påvirke retsforfølgelsen i en anden alvorlig straffesag samt tiltaltes tidligere langvarige fængselsstraffe. Endelig lagde retten vægt på tiltaltes tilståelse af hans rolle i forhold 1-4, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.[112] Det bemærkes, at byretten ikke tog stilling til tilståelsens placering i kategoriseringen i U 2025.3022 H, hvilket må ses i lyset af, at sagen i byretten blev behandlet før dommens afsigelse.

Byrettens dom blev af tiltalte anket til landsretten med påstand om formildelse af fængselsstraffen, mens anklagemyndigheden påstod skærpelse.[113] Skyldsspørgsmålet var imidlertid ikke centralt omtvistet på samme måde som i byretten, idet landsrettens fokus i stedet navnlig lå på tilståelsens betydning ved strafudmålingen.

Landsretten fandt efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder de af byretten anførte forhold, at straffen for sagens forhold 1-4 uden tilståelsesrabat skulle fastsættes til fængsel i 3 år og 6 måneder. Retten lagde herefter til grund, *"at tiltalte, der blev frihedsberøvet den 19. september 2023, på et tidspunkt i februar eller marts måned 2024 tilkendegav, at han modsat tidligere ville afgive forklaring om forhold 1-4, og at tiltalte i et retsmøde den 16. maj 2024, afgav sådan forklaring."* Dette førte til, at der den 23. maj 2024 blev afsagt dom om blandt andet forhold 1-4 den 23. maj 2024 i en tilståelsessag, og at en allerede berammet domsmandssag med hovedforhandling over 7 dage i august og september måned 2024 dermed ikke blev gennemført som planlagt.[114]

På den baggrund fandt landsretten, at tilståelsesrabatten vedrørende forhold 1-4 skulle henføres til den af Højesteret opstillede kategori 4, jf. U 2025.3022 H. Retten anførte, at tilståelsesrabatten skulle udmåles i den nedre del af rabatintervallet på mellem ca. 10 - 20 %. Landsretten fandt dermed, at den af byretten fastsatte straf til fængsel i 3 år og 6 måneder var passende udmålt, navnlig henset til at der ikke skulle fastsættes tilståelsesrabat vedrørende forhold 5-7, og at der ikke skulle anvendes strafpositioner, der afveg fra de almindeligt anvendte i praksis. Landsretten stadfæstede således byrettens dom.[115]

[112] AM 2025.08.07 Ø, Anklagemyndighedens Vidensbase, s. 15 og 17.
[113] Ibid., s. 18.
[114] Ibid., s. 19.
[115] Ibid., s. 19.

Dommen illustrerer, at tilståelsens betydning ved strafudmålingen beror på en samlet vurdering af tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning. Selv en relativt sen tilståelse, som forbeholdt i kategori 4, kan medføre strafreduktion, hvis tiltalte forud for hovedforhandlingen tilkendegiver at ville tilstå de væsentligste forhold i sagen. Det afgørende er, om den sene tilståelse er afgivet på et tidspunkt, hvor den har betydning for sagens afvikling i form af, at bevisførelsen og antallet af retsdage i væsentlig grad begrænses, således at domstolene opnår en væsentlig ressourcebesparelse. I den foreliggende sag blev tilståelsen vedrørende forhold 1-4, som udgjorde sagens væsentlige forhold, tillagt vægt om end begrænset, selvom den ikke var tidlig, da tilståelsen medførte, at en allerede berammet 7-dages hovedforhandling bortfaldt. Tilståelsen blev henført til kategori 4, og tilståelsesrabatten skulle udmåles i den nedre del af rabatintervallet på mellem ca. 10 - 20 %.

6.2.6. Kategori 5: Tilståelsen har ikke begrænset retsdage i væsentlig grad, men tilståelsen har dog haft en vis betydning for sagens afvikling

Det fremgår som det femte af Højesterets præmisser, at der foreligger en kategori af tilfælde, hvor tilståelsen afgives forud for eller under hovedforhandlingen, uden at det medfører, at antallet af retsdage begrænses i en væsentlig grad, men hvor tilståelsen dog har haft en vis betydning for sagens afvikling. Lovbemærkningerne omtaler ikke udtrykkeligt sådanne tilfælde, men Højesteret fastslog, at for sager, der er omfattet af denne kategori, afhænger det af omstændighederne, om der skal gives en tilståelsesrabat. Højesteret fandt endvidere, at i givet fald kan tilståelsesrabatten som udgangspunkt højest udgøre ca. 10 %.[116] Et eksempel herpå er dommen TfK 2026.4 V.

6.2.6.1. TfK 2026.4 V

I TfK 2026.4 V blev sagen behandlet som domsmandssag og byggede på et anklageskrift modtaget den 15. december 2023. I denne sag blev de tiltalte (herefter "T1" og "T2") tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 181, stk. 2, jf. stk. 1, om ildspåsættelse. De tiltalte havde, i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse, sat ild til T2's forretning med forsæt til at besvige brandforsikringen, hvorved der skete skade for et ukendt beløb. Der blev desuden rejst tiltale mod T2 for overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 4, jf. § 18, stk. 1, nr. 1, om sikker opbevaring af skydevåben, for at have været i besiddelse af en totenschlæger i bagagerummet af hans personbil.[117]

[116] U 2025.3022 H, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.
[117] TfK 2026.4 V, Karnov Group, s. 1-2.

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om fængselsstraf. T2 havde nægtet sig skyldig, mens T1 nægtede sig delvis skyldig.[118] Byretten fandt det bevist, at T1 havde antændt branden, og at han havde gjort dette efter forudgående aftale med T2 og med forsæt til at besvige brandforsikringen. T1 erkendte at have påsat brand i T2's forretning, hvilket blev støttet af sagens øvrige oplysninger. T1 forklarede desuden, at T2 havde bedt ham gøre det for at få penge fra forsikringen, og at T2 tog initiativ til branden ved at bistå T1 med anvisninger, transport og hjælpemidler til ildspåsættelsen. Retten fandt T1's forklaring troværdig og lagde vægt på, at den både inkriminerede ham selv og T2 samt støttedes af flere objektive beviser; overvågningsmateriale, som viste at T1 antændte ilden, brandtekniske undersøgelser, som tydede på brandbar væske, og fundet af en Nokia-telefon, som ifølge T1 var udleveret af T2 til kommunikation efter ildspåsættelsen.[119]

I modsætning til T1 nægtede T2 sig skyldig, men blev også fundet skyldig, idet retten tilsidesatte hans forklaring som utroværdig. Retten lagde i den forbindelse vægt på, at T2's forklaring om, at han ikke havde noget med ildspåsættelsen at gøre, ikke harmonerede med de øvrige beviser i sagen og forudsatte et usandsynligt hændelsesforløb, hvor T1 alene skulle have planlagt samt udført den avancerede brandstiftelse. På denne baggrund fandt retten det mere nærliggende, at branden var planlagt på forhånd, hvilket stemte overens med T1's forklaring om, at T2 havde taget initiativ, givet instrukser og stillet hjælpemidler til rådighed. Oplysninger om T2's økonomiske vanskeligheder understøttede desuden et økonomisk motiv om forsikringssvig.[120]

På baggrund af ovenstående fandt byretten det således bevist, at T1 og T2 var skyldige i ildspåsættelse som angivet i anklageskriftet. Byretten idømte T1 en fængselsstraf på 1 år, jf. straffelovens § 181, stk. 2, jf. stk. 1, og T2 en fængselsstraf på 1 år, jf. straffelovens § 181, stk. 2, jf. stk. 1, og våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 4, jf. § 18, stk. 1, nr. 1.[121] Det bemærkes, at byretten ikke gav nogen udtrykkelig særskilt vurdering af en eventuel tilståelsesrabat for T1, men fastsatte samme straf for begge tiltalte, selvom T1 i et vist omfang havde erkendt forholdet.

[118] TfK 2026.4 V, Karnov Group, s. 2.
[119] Ibid., s. 5-6.
[120] Ibid., s. 6.
[121] Ibid., s. 6.

Byrettens dom blev efterfølgende anket til landsretten, hvor T2 påstod frifindelse, subsidiært formildelse og T1 påstod formildelse, mens anklagemyndigheden påstod skærpelse.[122] I landsretten var det centrale spørgsmål T1's stilling, herunder betydningen af hans tilståelse ved strafudmålingen, hvilket modsætningsvis ikke indgik i byrettens vurdering.

Landsretten tiltrådte skyldsspørgsmålet og fandt det fortsat bevist, at T1 havde antændt branden efter aftale med T2 med forsæt til forsikringssvig. Landsretten lagde i det væsentligste vægt på de samme forhold som byretten, herunder T1's forklaring og de objektive beviser i sagen. T1's uddybende forklaring om T2's instrukser og bistand til ildspåsættelsen understøttede endvidere, at der var tale om et planlagt og koordineret forhold. På samme grundlag fandt landsretten det fortsat bevist, at T2 havde medvirket til ildspåsættelsen. Byrettens resultat blev tiltrådt, således at både T1 og T2 blev fundet skyldige i forening i overensstemmelse med den rejste tiltale.[123]

For så vidt angår T2 fastslog landsretten ved strafudmålingen, at straffen passende kunne fastsættes til fængsel i 1 år og 3 måneder. I den forbindelse lagde landsretten vægt på forholdets karakter, herunder at T2 i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse med T1 satte ild til sin forretning med henblik på forsikringssvig. Der blev desuden lagt vægt på, at branden havde medført ikke ubetydelige skader både i forretningen og i den ejendom, hvorfra forretningen blev drevet.[124]

For så vidt angår T1 fastslog landsretten, at straffen af de samme grunde som udgangspunkt også kunne udmåles til fængsel i 1 år og 3 måneder. Herefter tog landsretten stilling til betydningen af T1's tilståelse for strafudmålingen efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, med udgangspunkt i kategoriseringen efter U 2025.3022 H.

Landsretten lagde til grund, at T1 ved sigtelsen og grundlovsforhøret den 20. juli 2023 nægtede sig skyldig, men *"at han ca. en måned senere tilstod forholdet og afgav forklaring i overensstemmelse hermed"*. Det blev endvidere lagt til grund, at han under hovedforhandlingen i byretten erkendte ildspåsættelsen, men fortsat nægtede forsæt til at besvige brandforsikringen, hvilket byretten dog fandt bevist, hvorefter han blev dømt i overensstemmelse med tiltalen. Landsretten anførte yderligere,

[122] TfK 2026.4 V, Karnov Group, s. 7.
[123] Ibid., s. 9-10.
[124] Ibid., s. 10.

at T1 havde *"først få dage før hovedforhandlingen i landsretten frafaldt sin påstand om frifindelse i det ikke erkendte omfang og ændret sin påstand til formildelse"*. Landsretten fandt dermed, at der ikke var grundlag for at antage, at politiet som følge af T1's tilståelse blev sparet for nogen efterforskning af betydning, henset til at der allerede var foretaget efterforskning i et ikke ubetydeligt omfang på tilståelsens tidspunkt. Retten fandt imidlertid, at tilståelsen måtte anses for at have haft en vis betydning for sagens afvikling, hvorfor sagen var omfattet af kategori 5, jf. U 2025.3022 H.[125]

I tilfælde omfattet af kategori 5 afhænger det af omstændighederne, om der gives tilståelsesrabat, og i givet fald som udgangspunkt højst kan udgøre ca. 10 %. I vurderingen af tilståelsesrabat i den foreliggende sag fastslog retten, at tiltale først afgav tilståelse ca. en måned efter sigtelsen, efter at der allerede var foretaget efterforskning i form af afhøringer og brandtekniske undersøgelser, samt at han først få dage før hovedforhandlingen i landsretten frafaldt sin påstand om delvis frifindelse og fremsatte påstand om formildelse. Tilståelsen kunne derfor alene antages at have medført en vis mindre tidsbesparelse ved domstolene. Landsretten fastslog endvidere, at tilståelsesrabat ikke må føre til strafpositioner, der afviger fra det almindelige anvendte i praksis.[126]

På denne baggrund og efter en samlet vurdering fandt landsretten, at der burde ske en reduktion med 1 måned af straffen på 1 år og 3 måneder, der ellers skulle være udmålt, hvilket er svarende til en reduktion på ca. 6 %. Straffen for T1 blev således udmålt til fængsel i 1 år og 2 måneder. Landsretten stadfæstede byrettens dom med de ændringer, at straffen for T2 blev forhøjet til 1 år og 3 måneder, og at straffen for T1 blev forhøjet til 1 år og 2 måneder, hvor T1 havde opnået en mindre strafreduktion som følge af tilståelsen.[127]

Dommen illustrerer, at tilståelsens betydning ved strafudmålingen afhænger af tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning. En sen tilståelse, som forbeholdt i kategori 5, der ikke medfører, at antallet af retsdage begrænses væsentligt, kan, afhængigt af omstændighederne, udløse en begrænset rabat, hvis tilståelsen har haft en vis betydning for sagens afvikling. I den foreliggende sag havde T1's tilståelse kun i begrænset omfang påvirket sagens omfang, under hensyn til at T1's delvise tilståelse først sent kort før landsretssagen blev ændret til fuldstændig tilståelse. Dette havde kun

[125] TfK 2026.4 V, Karnov Group, s. 11.
[126] Ibid., s. 11.
[127] Ibid., s. 11 og 13.

medført en mindre tidsbesparelse i forbindelse med sagens behandling og gennemførelse ved domstolene. Tilståelsesrabatten var dermed beskeden og placeret i kategori 5, hvor det afhænger af omstændighederne, om der skal gives en tilståelsesrabat, hvorfor der blev givet en rabat på 6 %.

6.2.7. Kategori 6: Tilståelse først afgivet under anken

Det fremgår som det sjette af Højesterets præmisser, at der foreligger en kategori af tilfælde, hvor tiltalte, efter at have nægtet sig skyldig og er blevet dømt i byretten, først afgiver tilståelse under anken. Lovbemærkningerne omtaler ikke udtrykkeligt sådanne tilfælde, men Højesteret har fastslået, at tilståelsen i et sådant tilfælde som det klare udgangspunkt ikke skal tillægges betydning ved strafudmålingen. Højesteret begrundede dette med, at i en sådan situation, hvor tilståelsen først afgives under anke, spares der typisk ikke ressourcer hos hverken politiet eller byretterne. Det bemærkes, at en rabat for tilståelse under anken i stedet vil tilskynde flere ankesager ved landsretterne, hvilket vil være i strid med formålet bag ændringen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.[128] Ét sådant tilfælde forelå i en sag afgjort af Højesteret samme dato, den 15. maj 2025, jf. U 2025.3030 H.

6.2.7.1. U 2025.3030 H

I U 2025.3030 H, hvor sagen blev behandlet som domsmandssag, bemærkes det, at tilståelsen først blev afgivet under ankesagen i landsretten. Sagen omhandler organiseret kriminalitet med flere tiltalte, herunder tiltalte T og flere medtiltalte. Analysen afgrænses imidlertid til tiltalte, T, der har afgivet tilståelse under ankesagen, da formålet er at undersøge tilståelsens betydning ved strafudmålingen.

Sagen angik den tiltalte, der i et større sagskompleks var tiltalt for forsøg på overtrædelse af straffelovens § 191, jf. § 21 (forhold 1), ved i forening med andre at have forsøgt at sætte sig i besiddelse af 300 kg kokain fra en container transporteret fra Tyskland til Danmark, samt forsøg på ulovlig tvang efter straffelovens § 260, jf. § 21 (forhold 2) ved forsøg på anvendelse af trusler eller vold mod ansatte ved tilgåelsen af containeren.[129]

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om fængselsstraf, hvorefter byretten idømte tiltalte en straf på 16 års fængsel for overtrædelse af straffelovens §§ 191 og 260, stk. 1, nr. 1, jf. § 21. Ved

[128] U 2025.3022 H, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.
[129] U 2025.3030 H, Karnov Group, s. 3030-3031.

strafudmålingen lagde retten vægt på sagens alvorlige karakter samt tiltaltes rolle, hvor han aktivt bistod bagmændene med planlægning, organisering og tilrettelæggelsen af forløbet i Danmark.[130]

Byrettens dom blev anket til landsretten, hvor tiltalte afgav delvis tilståelse. Tiltalte erkendte sig skyldig i forhold 1 og afgav for første gang forklaring om sin rolle i planlægningen, herunder oprettelse og deltagelse i den krypterede kommunikation via SKY-profiler, rekruttering af personer til aktionen og forberedelse af transporten af de 300 kg kokain. Efter bevisførelsen, navnlig den omfattende SKY-korrespondance, hvor planlægningen fandt sted, tiltrådte landsretten, at tiltalte havde haft en ledende rolle i planlægningen, idet han var stillet et betydeligt millionbeløb i udsigt for hans deltagelse, og var dermed skyldig i samme omfang som fastslået af byretten. Landsretten fandt endvidere efter bevisførelsen, at tiltalte var skyldig i forhold 2 i samme omfang som fastslået af byretten, og at der ikke grundlag for frivillig tilbagetræden fra forsøget, jf. straffelovens § 22.[131]

Ved strafudmålingen tiltrådte landsretten byrettens vurdering og fandt af de grunde, der var anført i byrettens dom, at straffen på fængsel i 16 år var passende udmålt. I forhold til tiltaltes tilståelse havde landsretten "*ikke fundet grundlag for at lade hans erkendelse i landsretten indgå som formildende omstændighed ved straffens fastsættelse".*[132]

Landsrettens dom blev herefter anket af tiltalte med påstand om frifindelse i forhold 2, herunder forsøg på ulovlig tvang, jf. straffelovens § 260, jf. § 21, og i øvrigt formildelse, subsidiært hjemvisning, mens anklagemyndigheden har påstået skærpelse.[133] I den forbindelse vil der i det følgende være fokus på Højesterets stillingtagen til tiltaltes tilståelse afgivet under anken i landsretten.

Højesteret tiltrådte af de grunde, som blev anført af landsretten, at straffen skulle fastsættes til fængsel i 16 år. I forhold til spørgsmålet om tilståelsesrabat bemærkede Højesteret, at det følger af præmisserne til U 2025.3022 H, hvor de seks kategorier for tilståelsesrabat er opstillet, at en tilståelse, der først afgives under anken i en domsmands- eller nævningesag, som det helt klare udgangspunkt ikke skal tillægges betydning ved strafudmålingen. Dette skyldes, at det ellers vil skabe et uhensigtsmæssigt incitament til at anke uden udsigt til frifindelse med henblik på først i anden instans

[130] U 2025.3030 H, Karnov Group, s. 3031.
[131] Ibid., s. 3032.
[132] Ibid., s. 3032.
[133] Ibid., s. 3032.

at afgive tilståelse og opnå strafreduktion. Det er en praksis som vil øge antallet af ankesager og dermed øge ressourceforbruget i strid med formålet bag lovændringen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. På denne baggrund fandt Højesteret, at der ikke var grundlag for at fravige dette udgangspunkt, og Højesteret stadfæstede således landsrettens dom om 16 års fængsel til tiltalte.[134]

Dommen illustrerer, at en tilståelse først afgivet under anken ikke skal tillægges betydning ved strafudmålingen og dermed medføre strafreduktion, jf. udgangspunktet i kategori 6. Dette begrundes med, at en sådan tilståelse vil kunne medføre øget ressourceforbrug ved flere ankesager, hvilket strider med lovændringens procesøkonomiske formål.

6.2.8. Generelle principper om strafudmålingen ved tilståelse

Udover den ovennævnte kategorisering, jf. afsnit 6.2.2-6.2.7, angav Højesteret i præmisserne til U 2025.3022 H en række generelle principper for strafudmålingen ved tilståelse. Højesteret bemærkede indledningsvist, at straffens udmåling i den enkelte sag beror på en konkret vurdering af alle sagens omstændigheder. Endvidere blev det bemærket, at de intervaller, der er angivet ovenfor under de enkelte kategorier, er udgangspositioner, der kan fraviges i op- eller nedadgående retning. Dette kan ske blandt andet, hvis tilståelsesrabattens størrelse vil føre til strafpositioner i strid med straffelovens § 33 eller strafpositioner, som afviger fra, hvad der efter praksis er almindelig anvendt. Hvis for eksempel en straf i en sag i kategori 3 uden tilståelsesrabat ville skulle udmåles til fængsel i 30 dage, vil en strafreduktion kunne føre til, at straffen fastsættes til fængsel i 20 dage, selvom en reduktion af denne størrelse ligger uden for angivne interval på mellem ca. 10 - 20 %.[135]

I forhold til spørgsmålet om hvorvidt der bør skelnes mellem forskellige sagstyper ved vurderingen af, om der skal gives tilståelsesrabat, skal det bemærkes, at straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, og dens forarbejder ikke skelner mellem forskellige typer af lovovertrædelser. Højesteret fandt imidlertid, at der er sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn. Dette gælder blandt andet for sagsområder, hvor der generelt ikke spares væsentlige ressourcer ved en tilståelse, og hvor der efter praksis er ret faste takster for udmåling af bøder eller kortere fængselsstraffe som for eksempel inden for færdselslovgivningen. Endvidere anfører Højesteret, at der desuden vil være sager, herunder om drab, voldtægt, vold og andre grove

[134] U 2025.3030 H, Karnov Group, s. 3034.
[135] U 2025.3022 H, s. 3029 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.

integritetskrænkelser, hvor retshåndhævelseshensyn vil tale imod, at der gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn.[136]

6.2.8.1. TfK 2026.22 V

Der forekommer i praksis flere eksempler på færdselssager, hvor domstolene har taget stilling til, om der kan gives tilståelsesrabat. Et eksempel er dommen TfK 2026.22 V, som blev behandlet som en almindelig straffesag bygget på et anklageskrift modtaget den 18. februar 2025, hvor tiltalte var tiltalt for overtrædelse af færdselslovens § 53 for spirituskørsel i en traktor med en promille på 2,36, som var et femtegangstilfælde, samt overtrædelse af færdselslovens § 56 for kørsel uden førerret.[137]

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om frihedsstraf og bødestraf. Tiltalte havde uden forbehold erkendt sig skyldig i den rejste tiltale, og tilståelsen blev støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå i sagen. Det var derfor bevist, at tiltalte var skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet.[138]

I og med at der var tale om et femtegangstilfælde af spirituskørsel, hvor den målte alkoholpromille var på 2,26, og et førstegangstilfælde af kørsel uden kørekort, idømte byretten tiltalte en fængselsstraf på 60 dage og en bøde på 7000 kr., jf. færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 1 og nr. 6, jf. stk. 1, nr. 3, jf. § 53, stk. 1 og § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, 1. pkt. [139] Det bemærkes, at byretten ikke tog udtrykkelig stilling til tilståelsens betydning ved strafudmålingen efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Tilståelsen indgik således alene som grundlag for bevisførelsen, uden at den eventuelle formildende betydning blev særskilt vurderet.

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten, hvor tiltalte havde påstået formildelse, mens anklagemyndigheden havde påstået stadfæstelse. I modsætning til byretten tog landsretten udtrykkelig stilling til tilståelsens betydning ved strafudmålingen og fandt, at der ikke var grundlag for at give tilståelsesrabat efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Landsretten henviste til, at der er tale om overtrædelser, hvor der efter praksis er ret faste takster for udmålingen af kortere fængselsstraffe og bøder, og hvor der som udgangspunkt ikke kan gives rabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn,

[136] U 2025.3022 H, s. 3030 og Rigsadvokatmeddelelsen: *Straffens fastsættelse* (2026), afsnit 5.11.9.
[137] TfK 2026.22 V, Karnov Group, s. 1.
[138] Ibid., s. 1-2.
[139] Ibid., s. 2.

jf. principperne fastlagt i U 2025.3022 H. Landsretten stadfæstede dermed byrettens dom, således at tiltalte fik en straf på 60 dages ubetinget fængsel.[140]

Dommen illustrerer, at tilståelsesrabat som udgangspunkt ikke finder anvendelse i alle sagstyper. I de sager hvor der foreligger en fast og standardiseret udmålingspraksis, som for eksempel inden for færdselslovgivningen, vil der som udgangspunkt ikke være grundlag for strafreduktion efter straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, alene ud fra procesøkonomiske hensyn.

6.2.8.2. TfK 2025.471 V

Det ses, at der siden rammesætningen i U 2025.3022 H, i praksis er kommet flere eksempler på voldssager, hvor domstolene har taget stilling til, om der kan gives tilståelsesrabat i sager om grove integritetskrænkelser. Et eksempel herpå er TfK 2025.471 V, hvor retshåndhævelseshensynet blev tillagt afgørende vægt frem for tilståelsens betydning. I denne dom blev sagen i byretten behandlet som en tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 831. Tiltalte var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 1, om simpel vold, som var begået om natten i et restaurationsmiljø, idet tiltalte havde slået forurettede én gang i baghovedet med knyttet hånd. Tiltalte var 17 år, ustraffet og erkendte sig skyldig allerede ved første afhøring efter hændelsen.[141]

I byretten fremsatte anklagemyndigheden påstand om fængselsstraf, mens tiltalte uden forbehold havde erkendt sig skyldig. Tilståelsen blev støttet af de oplysninger, der i øvrigt forelå i sagen, hvorfor det var bevist, at tiltalte var skyldig. Efter en samlet vurdering af forholdets karakter, at tiltalte ikke tidligere var straffet samt tiltaltes unge alder, blev straffen uden eventuel tilståelsesrabat fastsat til 30 dages fængsel. Byretten fastslog, at tiltalte havde afgivet tilståelse tidligt i sagen, hvilket muliggjorde at sagen kunne behandles som tilståelsessag. I den forbindelse fandt retten på baggrund af karakteren af volden, og at tiltalte ikke tidligere var straffet, at sagen ikke var omfattet af de tilfælde, hvor der efter U 2025.3022 H ikke kan gives tilståelsesrabat af retshåndhævelseshensyn. Byretten vurderede, at der under hensyn til tilståelsen skulle ske en reduktion af straffen til 20 dages fængsel, hvorfor tiltalte dermed blev idømt fængsel i 20 dage, jf. straffelovens § 244, stk. 1, hvilket blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste.[142]

[140] TfK 2026.22 V, Karnov Group, s. 3-4.
[141] TfK 2025.471 V, Karnov Group, s. 1.
[142] Ibid., s. 1-3.

Byrettens dom blev herefter anket til landsretten, hvor anklagemyndigheden havde påstået skærpelse, mens tiltalte påstod stadfæstelse. I landsretten angik spørgsmålet navnlig strafudmålingen og betydningen af tilståelsen. Landsretten lagde først og fremmest til grund, at til trods for den tidlige tilståelse og sagens gennemførelse som tilståelsessag, havde tilståelsen ikke sparet politiet for en længere efterforskning. Landsretten fastslog derefter, at der ifølge Højesteretsdommen, jf. U 2025.3022 H, findes visse sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn, herunder sager om drab, voldtægt, vold og andre grove integritetskrænkelser, hvor retshåndhævelseshensyn vil tale imod, at der gives tilståelsesrabat. På denne baggrund og efter sagens karakter fandt landsretten, at der i foreliggende sag ikke skulle ske en strafreduktion eller i øvrigt fastsættes en mildere sanktion som følge af tiltaltes tilståelse, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.[143]

Landsretten forhøjede herefter udmålingen af straffen til fængsel i 30 dage. Ved strafudmålingen blev der taget hensyn til karakteren af volden, og at denne var begået i et restaurationsmiljø, samt at tiltalte var 17 år og ustraffet. Landsretten stadfæstede således byrettens dom med den ændring, at straffen blev forhøjet til fængsel i 30 dage.[144]

Dommen illustrerer, at i sager om grove integritetskrænkelser, vil der som udgangspunkt ikke kunne gives tilståelsesrabat. Hvis der er tale om grove integritetskrænkelser, vil tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning ikke i sig selv være tilstrækkelig til at begrunde strafreduktion, da retshåndhævelseshensynet vil veje tungere i sådanne sager. Dette viser, at ved strafudmålingen udgør Højesterets kategorisering alene et vejledende udgangspunkt, som indgår i en samlet og konkret vurdering af alle sagens omstændigheder, hvor hensynet til generalprævention og en fast reaktionspraksis kan føre til, at tilståelsen ikke får betydning for strafudmålingen, herunder selv ved en tidlig tilståelse uden forbehold.

6.2.9. Opsummering

Gennemgangen af retspraksis viser, at Højesteretsrets rammesætning i U 2025.3022 H har bidraget til en mere systematiseret tilgang til tilståelsens betydning ved strafudmålingen, som imidlertid fortsat beror på en konkret helhedsvurdering i den enkelte sag. Højesteret har i dommens præmisser, med

[143] TfK 2025.471 V, Karnov Group, s. 3.
[144] Ibid., s. 3.

udgangspunkt i de lovforberedende bemærkninger til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, opstillet seks kategorier af tilståelsestilfælde, som danner rammerne for vurderingen. Kategorierne udgør en systematisering af de tilståelsessituationer, som forarbejderne allerede forudsætter, med henblik på at skabe større forudsigelighed ved at knytte bestemte rabatniveauer til bestemte tilståelsessituationer baseret på tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning. Derudover har Højesteret i præmisserne angivet generelle principper for strafudmålingen ved tilståelse, som tilsvarende bidrager til en ensartet og forudsigelig vurdering.

På samme vis som i retspraksis forud for Højesterets rammesætning, jf. afsnit 6.1, indgår tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning fortsat som de centrale momenter i domstolenes vurdering af, om og i hvilket omfang der skal gives tilståelsesrabat. Disse indgår imidlertid nu i en mere systematiseret ramme i retspraksis efter rammesætningen, idet domstolene i de enkelte sager eksplicit kvalificerer tilståelsen inden for de seks opstillede kategorier, som er opbygget omkring tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning. Til forskel fra tidligere retspraksis, har Højesteret som en del af rammesætningen angivet under sine generelle principper, at vurderingen fortsat beror på en konkret helhedsvurdering. Som følge af dette fremgår det nu eksplicit, at sagstype tilsvarende indgår som et centralt moment i vurderingen af tilståelsesrabat, idet der findes sager og sagsområder, hvor tilståelsesrabat som udgangspunkt ikke alene kan begrundes i procesøkonomiske hensyn.

Det kan først og fremmest af retspraksis udledes, at de største strafreduktioner forbeholdes de tidligste og mest vidtgående tilståelser, jf. kategori 1 og 2, da disse i praksis indebærer den største ressourcebesparelse ved enten at afskære yderligere politiefterforskning eller i væsentlig grad forenkle sagens behandling.

I kategori 1 foreligger den mest vidtgående procesøkonomiske situation, hvor gerningsmanden har angivet sig selv og afgivet fuldstændig tilståelse, hvilket som udgangspunkt medfører den største strafreduktion på ca. en tredjedel eller mere. Det illustreres i TfK 2025.212 V, hvor tiltalte havde angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse for en usand anmeldelse af voldtægt af hendes eksmand, således at sagen kunne fremmes som tilståelsessag. Tiltalte blev idømt 20 dages fængsel frem for udgangspunktet på 30 dage, hvilket svarer til en strafreduktion på ca. en tredjedel.

I kategori 2 foreligger den næststørste strafreduktion, som omhandler tilfælde hvor tiltalte ikke har angivet sig selv, men afgiver en tilståelse på et tidligt tidspunkt under sagen. I dette tilfælde kan tilståelsen tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen i form af en strafreduktion på mellem 20 % og ca. en tredjedel, såfremt tilståelsen medfører, at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan fremmes som tilståelsessag. Det ses i TfK 2026.45 V, at tiltalte afgav en tidlig tilståelse, allerede ved første afhøring, således at sagen kunne fremmes som tilståelsessag, og at politiet og domstolene opnåede væsentlige ressourcebesparelser. Tiltalte fik herefter en straf på 6 måneders fængsel frem for udgangspunktet på 8 måneder, hvilket var en betydelig strafreduktion på 25 %.

Det ses dernæst af retspraksis, at tidlige tilståelser uden efterforskningsmæssig værdi, ikke kan medføre samme betydelige rabat som i kategori 2, idet tilståelsen ikke har samme procesøkonomiske effekt, jf. kategori 3. Kategori 3 vedrører tilfælde, hvor sagen fremmes som tilståelsessag, men uden at politiet spares for en længere efterforskning, herunder typisk i narkotika- og våbensager hvor det erkendte forhold svarer til politiets fund, hvorfor strafreduktionen som udgangspunkt svarer til mellem ca. 10 - 20 %. Dette behandles i U 2025.3022 H, hvor tiltalte havde tilstået kort tid efter hans varetægtsfængsling, hvilket muliggjorde, at sagen kunne gennemføres som tilståelsessag, men hovedforholdet vedrørende 336,49 gram amfetamin var allerede konstateret ved visitation. Tilståelsen bidrog dermed ikke til sagens opklaring eller til at begrænse efterforskningen, hvorfor tilståelsen alene medførte en strafreduktion på ca. 12,5 % af fængselsstraffen på 2 år.

Endvidere ses det af retspraksis, at sene tilståelser fortsat kan tillægges betydning, men med begrænset vægt grundet den begrænsede procesøkonomiske betydning, jf. kategori 4 og 5. I kategori 4 fastslås det, at hvis en tilståelse afgives under hovedforhandlingen i en domsmands- eller nævningesag, vil der som udgangspunkt være mindre grund til, at tilståelsen medfører strafreduktion. Hvis tiltalte dog forud for hovedforhandlingen, gennem forsvareren, tilkendegiver at ville tilstå væsentlige forhold i sagen, hvorved bevisførelsen og antallet af retsdage begrænses væsentligt, kan der alligevel gives strafreduktion på som udgangspunkt mellem ca. 10 - 20 %, selvom ikke alle forhold i sagen tilstås. Det ses i AM 2025.08.07 Ø, hvor tiltalte havde afgivet en delvis tilståelse af sagens væsentligste forhold før hovedforhandlingen. Det medførte bortfald af en længere berammet 7-dages hovedforhandling, således at domstolene opnåede en væsentlig ressourcebesparelse, hvorfor tiltalte fik en tilståelsesrabat i den nedre del af rabatintervallet på mellem ca. 10 – 20 %.

I kategori 5 fastslås det, at tilståelser afgivet før eller under hovedforhandling, som ikke væsentligt begrænser antallet af retsdage, men har en vis betydning for sagens afvikling, kan efter omstændighederne begrunde en strafreduktion på som udgangspunkt højest 10 %. Det ses i TfK 2026.4 V, hvor tilståelsen var delvis og først kort inden landsretssagen blev fuldstændig, hvilket alene havde medført en mindre tidsbesparelse i forbindelse med sagens behandling ved domstolene, hvorfor tiltalte alene opnåede en beskeden rabat på 6 %.

Derudover bekræfter retspraksis, at tilståelser først afgivet under anken som udgangspunkt ikke tillægges betydning ved strafudmålingen, jf. kategori 6. Det ses i U 2025.3030 H, at tilståelsen først blev afgivet under ankesagen i landsretten, hvorfor denne ikke medførte strafreduktion. Det blev fastslået af Højesteret i U 2025.3022 H, at en sådan tilståelse hverken sparer efterforsknings- eller domstolsressourcer og kan tilskynde til unødige ankesager, som i strid med lovændringens formål i stedet vil øge ressourceforbruget.

Det fremgår endeligt af retspraksis, at domstolene i øvrigt lægger vægt på, hvilken type sag der er afgivet tilståelse i, da der gælder begrænsninger i anvendelsen af tilståelsesrabat i visse sagstyper, jf. Højesterets generelle principper i U 2025.3022 H. I TfK 2026.22 V om spirituskørsel fandt landsretten, at der ikke var grundlag for tilståelsesrabat, idet der inden for færdselslovgivningen gælder en fast udmålingspraksis. Tilsvarende ses det i TfK 2025.471 V, at der i sager om grove integritetskrænkelser, herunder blandt andet vold som i den konkrete sag, ikke gives tilståelsesrabat, selv ved en tidlig tilståelse, grundet retshåndhævelseshensyn, herunder generalprævention og behovet for en fast reaktionspraksis.

6.3. Overordnede tendenser i anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9

Formålet med dette afsnit er på baggrund af gennemgangen af retspraksis i afsnit 6.1 og 6.2, at identificere de overordnede tendenser i domstolenes anvendelse af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, herunder hvilke momenter der tillægges vægt, samt hvordan disse endeligt kommer til udtryk i retspraksis før og efter rammesætningen i U 2025.3022 H.

6.3.1. De centrale vurderingsmomenter i retspraksis

På baggrund af den gennemgående retspraksis forud for og efter rammesætningen kan det konstateres, at domstolene konsekvent lægger afgørende vægt på en række centrale momenter ved vurderingen af

tilståelsesrabat. Disse momenter er i hovedtræk tillagt vægt i overensstemmelse med det lovforberedende arbejde til bestemmelsen, herunder Rørdams-rapporten og lovforslaget, jf. afsnit 5.2, hvori er angivet generelle anvisninger til reglens anvendelse, og i hvilket omfang en tilståelse skal indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

Det fremgår af retspraksis, at tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning indgår som centrale momenter i domstolenes vurdering af tilståelsen som formildende omstændighed ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. En tidlig tilståelse tillægges som udgangspunkt ganske vist mere betydelig vægt end en senere tilståelse, navnlig fordi den kan få væsentlig betydning for sagens videre behandling. Dette beror imidlertid på, at tilståelsen, i kraft af sit tidspunkt, har haft en reel procesøkonomisk betydning, eksempelvis ved at reducere efterforskning for politiet eller forenkle sagens behandling ved domstolene. Tidspunktet kan således ikke vurderes isoleret set, men ses i sammenhæng med den konkrete ressourcebesparelse, som tilståelsen har medført. Derudover lægger domstolene vægt på, hvilken sagstype der afgives tilståelse i, idet straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, i visse sagstyper som udgangspunkt ikke finder anvendelse alene ud fra procesøkonomiske hensyn, herunder sager med fast udmålingspraksis og sager om grove integritetskrænkelser.

6.3.2. Hvordan kommer momenterne til udtryk før rammesætningen?

Det fremgår af retspraksis forud for Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H, at de ovennævnte momenter allerede spillede en central rolle i vurderingen af tilståelsesrabat. Domstolene lagde, i overensstemmelse med de lovforberedende bemærkninger, vægt på tilståelsens tidspunkt og dens procesøkonomiske betydning, men dette skete uden en fast systematisk ramme.

Det ses i retspraksis, at vurderingen i høj grad var konkret og implicit, idet denne beroede på en skønsmæssig helhedsvurdering, hvor de relevante momenter blev inddraget uden en ensartet struktur. Dommene indeholdt ofte generelle formuleringer om, at tilståelsen skulle *"tillægges betydelig vægt"*, jf. U 2025.997 V, at *"lade tiltaltes tilståelse indgå som formildende omstændighed"*, jf. AM 2024.12.18 V, og at *"tilståelserne falder inden for den tilfældegruppe, hvor der ifølge lovforarbejderne er mindre grund til, at tilståelserne medfører en lavere straf"*, jf. TfK 2025.10 V, uden nærmere angivelse af, hvordan tilståelsen konkret påvirkede strafudmålingen.[145] Der var således

[145] Denne observation er baseret på et bredere gennemlæst udsnit af retspraksis forud for rammesætningen – udover de analyserede domme i afhandlingen.

en vis mangel på gennemsigtighed, da dommene sjældent synliggjorde vægtingen af momenterne, sammenhængen mellem tilståelsen og den konkrete ressourcebesparelse samt tilståelsens betydning for strafniveauet. Det bemærkes dog, at det undtagelsesvis ses i U 2025.997 V, at retten angav strafudgangspunktet og kommenterede, at der kunne ske en strafreduktion på op til 1 års fængsel.

Denne mangel på gennemsigtighed må ses i lyset af, at forarbejderne til straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, ikke har angivet, hvilken strafreduktion en tilståelse kan eller bør medføre, men har alene opstillet generelle anvisninger om, at tidlige og dækkende tilståelser kan tillægges større vægt. Vurderingen af tilståelsens betydning som formildende omstændighed, i retspraksis forud for Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H, var således i høj grad overladt til domstolenes konkrete skøn. Der forelå et betydeligt fortolkningsrum, hvor det beroede på den enkelte dommers konkrete vurdering, hvornår en tilståelse kunne anses for afgivet "tidligt" eller "sent" i sagsforløbet. Dette dommerskøn medførte en vis grad af variation i praksis, da der i praksis kunne forekomme divergerende vurderinger mellem instanserne. Dette ses at have været tilfældet i både U 2025.997 V og TfK 2025.10 V, hvor byretten og landsretten nåede frem til forskellige resultater i begge domme. Dette peger på, at der kunne være usikkerhed om fortolkning af bestemmelsen og udmåling af straffen.

På trods af den manglende gennemsigtighed, ses det imidlertid i praksis allerede før kategoriseringen, at domstolene foretog en materiel sondring med afsæt i den konkrete helheds- og skønsvurdering. Tidlige tilståelser med reel procesøkonomisk betydning medførte ofte strafreduktion, mens sene tilståelser eller tilståelser uden en reel betydning kun i begrænset omfang blev tillagt vægt. Det ses endvidere, at forbrydelsens grovhed, i sager om personfarlig kriminalitet, i sig selv kan føre til, at tilståelsen ikke fik selvstændig betydning, jf. TfK 2024.395 V om drab. Det er imidlertid interessant, at tilståelsen ikke blev tillagt formildende vægt i denne sag, idet straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, lovfæster, at en tilståelse i *almindelighed* skal indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen. Det peger på, at vurderingen allerede dengang må have indeholdt en afvejning mellem procesøkonomiske hensyn og retshåndhævelseshensyn, selvom dette ikke udtrykkeligt fremgik som moment i domstolenes vurdering. Dette blev senere tydeliggjort i Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H, jf. afsnit 6.3.3. nedenfor.

6.3.3. Hvordan kommer momenterne til udtryk efter rammesætningen?

Efter Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H er de samme momenter fortsat centrale i domstolenes vurdering. Vurderingen fremstår imidlertid mere systematiseret og eksplicit gennem opstillingen af kategorier af forskellige tilståelsestilfælde, baseret på tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning, samt generelle principper for strafudmålingen.

Kategoriseringen synliggør sammenhængen mellem tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning på den ene side og tilståelsesrabattens størrelse på den anden. På baggrund af kategoriseringen foretager domstolene i højere grad en vurdering inden for en struktureret ramme, hvor tilståelsen placeres i en af seks kategorier, som Højesteret har opstillet, hvilket danner udgangspunktet for fastsættelsen af rabatten. Dette har medført, at domstolene i højere grad udtrykkeligt og eksplicit redegør for den konkrete betydning af tilståelsen, ved blandt andet at identificere den relevante kategori for sagen, angive strafniveauet uden tilståelse samt dermed at fastsætte en konkret strafreduktion som følge af tilståelsen, herunder ofte i procent eller i tid.

Det skal imidlertid understreges, at rammesætningen ikke har ændret ved, at strafudmålingen fortsat beror på en konkret helheds- og skønsvurdering af alle sagens omstændigheder ved strafudmålingen. Højesteret har præciseret, at intervallerne angivet i de enkelte kategorier alene udgør vejledende udgangspunkter, som kan fraviges i op- eller nedadgående retning. Den konkrete placering af sagen i kategorierne og fastsættelse af tilståelsesrabattens størrelse beror derfor fortsat på domstolenes skøn, herunder hvornår en tilståelse anses for afgivet ”tidligt” eller ”sent” samt størrelsen af strafreduktionen inden for intervallet, hvorfor der fortsat består et vist fortolkningsrum og mulighed for variation i praksis. Dette ses i TfK 2025.212 V, behandlet i afsnit 6.2.2.1, hvor der i landsretten var uenighed om tilståelsens betydning. Flertallet fandt ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om en strafreduktion på ca. en tredjedel, jf. kategori 1, mens en voterende, med henvisning til en mere begrænset ressourcebesparelse, fandt, at straffen burde fastsættes til højere. Dissensen viser, at vurderingen af tilståelsesrabat fortsat beror på en konkret skønsmæssig helhedsvurdering.

Dernæst har Højesteret i de generelle principper opstillet klarere rammer for, i hvilke sagstyper tilståelsesrabat som udgangspunkt ikke kan gives. Den konkrete skønsvurdering indebærer, at andre hensyn end de procesøkonomiske kan få afgørende betydning, navnlig i sager med faste strafpositioner som for eksempel inden for færdselslovgivningen, jf. TfK 2026.22 V, og i sager om

grove integritetskrænkelser, jf. TfK 2025.471 V om vold, hvor retshåndhævelseshensynet tillægges afgørende vægt. Grundet den konkrete helheds- og skønsvurdering kan der imidlertid i praksis fortsat opstå variation i vurderingen mellem instanserne. Dette ses at være tilfældet i TfK 2025.471 V, hvor byretten på baggrund af karakteren af volden vurderede, at sagen ikke var omfattet af de tilfælde i U 2025.3022 H, hvor der ikke kan gives tilståelsesrabat af retshåndhævelseshensyn, mens landsretten vurderede det modsatte.

Det bemærkes endvidere, at domstolene allerede før Højesterets rammesætning havde tendens til at undlade at tillægge tilståelser formildende betydning i sager om grove integritetskrænkelser, jf. afsnit 6.3.2. ovenfor, hvilket skete uden udtrykkelig støtte i bestemmelsen eller forarbejderne. Med U 2025.3022 H er dette nu eksplicit fastslået som et generelt princip ved strafudmålingen.

6.3.4. Fordelingen af sager efter kategoriseringen

Det er interessant at bemærke, at der i praksis tegner sig et vist mønster i anvendelsen af kategorierne, jf. U 2025.3022 H. Der ses indtil videre kun én sag i kategori 1, hvilket dog ikke er betænkeligt, da selvanmeldelse også før lovændringen var et sjældent forekommende tilfælde, hvilket var årsag til behovet for en lovændring af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9. Derimod ses det, at det på nuværende tidspunkt kan udledes, at en betydelig del af sagerne placeres i kategori 3.[146] Det må navnlig ses i lyset af, at lovændringen har medført øget incitament til tilståelser i sagens indledende fase, således der kan opnås strafreduktion. Som påpeget af Rørdam-udvalget, må det i praksis antages, at tiltalte ofte, efter rådgivning fra forsvarer, vælger at tilstå tidligt for at opnå strafreduktion, hvilket typisk muliggør, at sagen kan gennemføres som en tilståelsessag.[147]

Det skal endvidere bemærkes, at færre sager henføres til kategori 2 end kategori 3, selvom begge omfatter tilfælde med tidlige tilståelser.[148] Dette skyldes, at kategori 2 forudsætter, at tilståelsen også medfører en væsentlig besparelse i politiets efterforskning. I mange sager, navnlig narkotika- og berigelsessager, vil politiet netop allerede have tilvejebragt de centrale beviser gennem for eksempel anholdelse på fersk gerning eller beslaglæggelser af effekter, hvilket var tilfældet i den konkrete sag

[146] Denne observation er baseret på en indledende gennemgang af retspraksis, hvor der kunne konstateres en overvægt af sager i denne kategori.
[147] Rapport fra udvalget for forberedelse af ny flerårsaftale for domstolene (2023), kap. 1, afsnit 1.5, *Øget incitament til tilståelse*, s. 50.
[148] Denne observation er baseret på en indledende gennemgang af retspraksis, hvor dette kunne konstateres.

i U 2025.3022 H. I sådanne tilfælde medfører tilståelsen ikke samme efterforskningsmæssige betydning som ved kategori 2-tilfælde, selvom den afgives tidligt og muliggør behandling som tilståelsessag, hvorfor disse sager placeres i kategori 3. Dette understøtter, at kategoriseringen ikke nødvendigvis ændrer fordelingen af sager, men snarere tydeliggør den. Kategori 2 synes derfor forbeholdt de relativt sjældne tilfælde, hvor tilståelsen reelt erstatter eller væsentligt begrænser efterforskningen, mens kategori 3 dækker de mere almindelige situationer, hvor tilståelsen er tidlig og muliggør behandling som tilståelsessag, men uden væsentlig efterforskningsmæssig besparelse.

6.3.5. Særlige begrænsninger i anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9

Retspraksis understreger, at der gælder en række begrænsninger i tilståelsens betydning som formildende omstændighed ved strafudmålingen, jf. straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9.

For det første ses det, at der findes sagstyper med ret faste takster for udmåling af bøder eller kortere fængselsstraffe som for eksempel inden for færdselslovgivning, jf. TfK 2026.22 V. Disse faste strafniveauer anses for at hvile på hensyn til ensartethed og forudsigelighed i strafudmålingen, idet der er tale om hyppigt forekommende lovovertrædelser. I sådanne sager har tilståelsen typisk begrænset betydning for sagens behandling, hvorfor de procesøkonomiske hensyn, der ellers kan begrunde tilståelsesrabat, ikke gør sig gældende i samme grad.

For det andet kan retshåndhævelseshensyn medføre, at tilståelsen ikke tillægges vægt, selvom tilståelsen isoleret set har procesøkonomisk betydning. Dette gælder navnlig i sager om grove integritetskrænkelser, jf. TfK 2024.395 V om drab fra før rammesætning og TfK 2025.471 V om vold fra efter rammesætning. I sådanne sager er det nødvendigt med en fast og konsekvent reaktionspraksis for at opretholde tilliden til retssystemet og signalere, at alvorlig personfarlig kriminalitet som drab og vold mødes med en ensartet straf uafhængigt af procesøkonomiske hensyn. Det må samtidig antages, at hensynet til offeret og de pårørende indgår som et underliggende hensyn i sager om personfarlig kriminalitet som et udtryk for, at domstolene ikke ønsker at tillægge tilståelsen strafnedsættende betydning i sager af sådan en karakter.

Disse begrænsninger understreger, at tilståelsen ikke er et selvstændigt og afgørende moment, men indgår i en samlet vurdering, hvor andre hensyn i visse tilfælde kan være afgørende, hvilket er tydeliggjort i Højesteretsdommens generelle principper i U 2025.3022 H.

6.3.6. Opsummering

Samlet viser retspraksis, at domstolene foretager en konkret helhedsvurdering ved anvendelse af straffelovens § 82, stk. 1 nr. 9, hvor tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning udgør de centrale momenter, samtidig med at hensyn til faste strafpositioner og retshåndhævelseshensyn kan tillægges afgørende vægt. Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H har bidraget til at systematisere og tydeliggøre denne vurdering, da kategorierne fungerer som et strukturerende udgangspunkt, mens den endelige strafudmåling fortsat beror på en konkret helhedsvurdering, hvor både procesøkonomiske hensyn, retshåndhævelseshensyn og sagstype kan indgå.

7. Konklusion

Afhandlingen har haft til formål at fastlægge det retlige grundlag for tilståelsesrabat og identificere de momenter, som domstolene lægger vægt på ved anvendelsen af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, herunder i retspraksis forud for og efter Højesterets rammesætning i U 2025.3022 H.

Det kan på baggrund af analysen konkluderes, at det retlige grundlag for tilståelsesrabat findes i straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, samt de tilhørende forarbejder og rammesætningen i U 2025.3022 H, som udgør en del af den samlede regulering af formildende omstændigheder ved strafudmålingen. Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 med henblik på at styrke incitamentet til tilståelse og fremme procesøkonomi ved at spare myndighederne for ressourcer. Lovændringen indebærer, at det ikke længere er en betingelse, at gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og afgivet en fuldstændig tilståelse, hvilket har udvidet adgangen til tilståelsesrabat og dermed antallet af domme, hvor bestemmelsens anvendelse vurderes.

Det konkluderes endvidere, at domstolene konsekvent lægger vægt på tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning som de centrale momenter ved vurderingen af tilståelsesrabat, herunder om tilståelsen har reduceret politiets efterforskning eller forenklet sagens behandling ved domstolene. Tidlige tilståelser tillægges som udgangspunkt større vægt end sene tilståelser, hvor vurderingen beror på den konkrete ressourcebesparelse og ikke tidspunktet isoleret set. Disse momenter tillægges vægt i overensstemmelse med de generelle anvisninger i forarbejderne til bestemmelsen. I praksis umiddelbart efter lovændringen kunne der konstateres en vis usikkerhed om vægtningen af disse momenter og om bestemmelsens anvendelse i forskellige sagstyper grundet forarbejdernes manglende stillingtagen hertil. Med U 2025.3022 H fastlagde Højesteret en rammesætning for vurderingen af tilståelsesrabat gennem seks vejledende kategorier, baseret på tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning, samt generelle principper for bestemmelsens anvendelse. Rammesætningen har bidraget til systematisering af de momenter, der følger af forarbejderne, hvilket har bidraget til at strukturere domstolenes skønsmæssige vurdering af tilståelsesrabat i praksis.

Det konkluderes endeligt, at domstolene efter Højesterets rammesætning endvidere tillægger sagstype eksplicit betydning som et afgørende moment. Tilståelsesrabat kan som udgangspunkt ikke gives alene ud fra procesøkonomiske hensyn i sager, hvor der er en fast udmålingspraksis eller i sager om grove integritetskrænkelser som vold og manddrab, hvor retshåndhævelseshensyn er afgørende.

8. Litteraturliste

Lov, lovbekendtgørelser og lovforarbejder

Lov nr. 661 af 11. juni 2024 (Lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., færdselsloven og forskellige andre love)

Lovbekendtgørelse nr. 1294 af 2025-11-07 (Straffeloven)

Lovbekendtgørelse nr. 1298 af 2025-11-07 (Retsplejeloven)

Lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024 (Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., færdselsloven og forskellige andre love)

Retsudvalget 2022-23 (2. samling) REU alm. del – Bilag 222, *Rapport fra udvalget for forberedelse af ny flerårsaftale for domstolene*

Retspraksis

AM 2024.09.18 V

AM 2024.12.18 V2

AM 2025.08.07 Ø

TfK 2024.395 V

TfK 2025.10 V

TfK 2025.212 V

TfK 2025.471 V

TfK 2026.45 V

TfK 2026.4 V

TfK 2026.22 V

U 2025.997 V

U 2025.3022 H

U 2025.3370 H

U 2025.3030 H

NB: For domme fra Tidsskrift for Kriminalret (TfK) og Anklagemyndighedens Vidensbase (AM) er der ikke officielle sidetal; i fodnoterne hertil henvises der til sidetal i de anvendte PDF-versioner.

Cirkulære

Rigsadvokaten. *Rigsadvokatmeddelelsen*: *Straffens fastsættelse*. Senest opdateret 10. marts 2026. Set på Anklagemyndighedens Vidensbase

Retslitteratur

Elholm, Thomas & Madsen, Lasse Lund & Rahbæk, Hanne & Røn, Jens. *Kommenteret straffelov, Almindelig del* (2023), 12. udgave, Djøf Forlag.

Kistrup, Michael & Poulsen, Jacob Lund & Røn, Jens & Rørdam, Thomas. *Straffeprocessen* (2023), 4. udgave, Karnov Group.

Munk-Hansen, Carsten, *Den juridiske løsning* (2021), 2. udgave, Djøf Forlag.

Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori* (2022), 3. udgave, Djøf Forlag.

Nielsen, Gorm Toftegaard & Holst, Nicolaj Sivan. *Straffesagens gang* (2020), 7. udgave, Djøf Forlag.